

WÓJT GMINY DOBRONŃ

**Gminny Plan
Gospodarki Odpadami
dla Gminy Dobroń
na lata 2008-2012**

Realizacja na zamówienie
Urzędu Gminy w Dobroniu

kwiecień 2009

Wykonawcy projektu planu:

Akademicki Ośrodek Naukowo-Techniczny
Z. Kabaciński, M. Trzcinka, E. Szczepaniak Sp. J.
w Łodzi

mgr inż. Zbigniew Kabaciński

mgr Ewa Szczepaniak

Spis treści:

1. Wstęp	6
1.1. Podstawa formalna opracowania	6
1.2. Wytyczne do opracowania	6
1.3. Cel i zakres planu	6
1.4. Uwarunkowania prawne	10
1.5. Cele i działania wynikające z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010	12
1.6. Kierunki działań zawarte w polityce ekologicznej Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014	13
1.7. Główne cele wynikające z PGOWŁ 2011	16
1.8. Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013	19
1.9. Cele i działania z PGO dla Powiatu Pabianickiego na lata 2008-2011	19
1.8. Ocena realizacji Gminnego Planu Gospodarki odpadami dla Gminy Dobroń przyjętego Uchwałą Rady Gminy w Dobroniu Nr XVIII/121/2004 z 24 czerwca 2004r.	27
2. Charakterystyka gminy Dobroń	38
3. Aktualny stan gospodarki odpadami	47
3.1. Rodzaje, ilości i źródła powstawania odpadów komunalnych	47
3.2. Istniejące systemy zbierania odpadów	62
3.3. Rodzaj i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku	66
3.4. Rodzaj i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania	67
3.5. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami	68
3.6. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych	71
3.7. Cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia	73
3.8. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami i systemem gospodarowania odpadami	76
3.8.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko	76
3.8.2. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów	77
3.8.3. Działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów	81
4. Rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację	81
4.1. Projektowany system gospodarki odpadami w gminie Dobroń	83
4.1.1. Odpady zawierające azbest	86
4.1.2. Komunalne osady ściekowe	87
5. Sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów	88
6. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów	95
7. Analiza oddziaływania projektu planu gospodarki odpadami na środowisko	96
8. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	99

Spis tabel:

Tabela 1 Główne cele i zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi (opracowanie własne dane urzędu gminy)	28
Tabela 2 Koszty poniesione na realizację zadań określonych w gminnym planie gospodarki odpadami w latach 2004-2007 (dane UG Dobroń).....	38
Tabela 3 Podział gospodarstw (dane UG Dobroń)	41
Tabela 4 Największe podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy Dobroń (dane UG Dobroń)	42
Tabela 5 Ilość osób zameldowanych na terenie gminy Dobroń.....	45
Tabela 6 Ruch naturalny ludności w gminie Dobroń (dane UG Dobroń).....	46
Tabela 7 Migracja – ruch wędrownicy ludności (dane UG Dobroń).....	46
Tabela 8 Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w latach 2004 – 2007 (wg IETU, opracowanie własne)	49
Tabela 9 Ilości odpadów komunalnych zebranych w latach 2004 – 2007 (wg danych UG Dobroń, opracowanie własne).....	50
Tabela 10 Skład morfologiczny niesegregowanych odpadów komunalnych powstających na terenie gminy (wg KPGO 2010).....	51
Tabela 11 Bilans odpadów komunalnych wytworzonych w gm. Dobroń w 2007r (wg KPGO 2010, opracowanie własne).....	52
Tabela 12 Zestawienie ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Dobroń (dane UG Dobroń).....	57
Tabela 13 Ilość zebranych odpadów sprzętu elektrycznego i elektronicznego w roku 2008 (dane UG Dobroń).....	60
Tabela 14 Ilości odebranej padliny (dane UG Dobroń).....	61
Tabela 15 Szacunkowe ilości odpadów opakowaniowych w 2007r. (dane UG Dobroń)	61
Tabela 16 Zestawienie pojemników na odpady komunalne (stan na 31.12.2007r.) (dane UG Dobroń).....	62
Tabela 17 Zestawienie podpisanych umów z odbiorcami odpadów komunalnych (dane UG Dobroń).....	63
Tabela 18 Rodzaj i ilość odpadów komunalnych poddawanych procesom odzysku (dane UG Dobroń).....	66
Tabela 19 Rodzaj i ilość odpadów komunalnych poddawanych procesom unieszkodliwiania (dane firm odbierających odpady).....	67
Tabela 20 Zestawienie dzikich wysypisk uprzątniętych (dane UG Dobroń).....	69
Tabela 21 Prognoza zmian ludności gminy na lata 2008-2015 w % (wg GUS, opracowanie własne)	72
Tabela 22 Harmonogram realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami dla gminy Dobroń na lata 2009 – 2015	82
Tabela 23 Wskaźniki monitorowania Planu	96

Spis wykresów

Wykres 1. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w [%]

Wykres 2. Rodzaj i ilość odpadów komunalnych [Mg]

Wykres 3. Skład morfologiczny odpadów wytworzonych na obszarach wiejskich

Wykres 4. Rodzaj i ilość odpadów komunalnych poddanych procesom odzysku w [Mg]

Wykres 5. Ilość odpadów komunalnych poddawanych procesom unieszkodliwiania [Mg]

Tabela 6. Zestawienie dzikich wysypisk uprzątniętych

1. Wstęp

1.1. Podstawa formalna opracowania

Niniejszy dokument został opracowany przez zespół pracowników Akademickiego Ośrodka Naukowo-Technicznego „AON-T” Spółka z o.o. w Łodzi na zlecenie Urzędu Gminy w Dobroniu w związku z zapisami zawartymi w Ustawie o odpadach.

1.2. Wytyczne do opracowania

Przy opracowaniu wykorzystano następujące opracowania:

1. Plan Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego 2011 (z uwzględnieniem lat 2012 – 2015),
2. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010r
3. Informacje udostępnione w Urzędzie Gminy w Dobroniu oraz w Starostwie Powiatu Pabianickiego,
4. Państwowy Instytut Geologiczny Opracowanie zamówione przez Ministra Środowiska Objaśnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000
5. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
6. Regulamin utrzymania czystości i porządku w Gminie Dobroń,
7. Obowiązujące akty prawne.

1.3. Cel i zakres planu

Celem opracowania jest wykonanie aktualizacji Gminnego Planu Gospodarki Odpadami (GPGO) wykonanego w maju 2004r zgodnie z art.14ust.14 ustawy z 27 kwietnia 2001r o odpadach (Dz. U. z 2007r Nr 39 poz.251 z późn. zm.) Ustawa o odpadach wprowadziła obowiązek przygotowania planów gospodarki odpadami i ich aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Pierwszy Gminny Plan Gospodarki Odpadami został przyjęty Uchwałą NR XVIII / 121 / 2004 Rady Gminy w Dobroniu w dniu 24 czerwca 2004 r.

Opracowanie planu gospodarki odpadami i w konsekwencji regulaminu utrzymania czystości dających szansę na osiągnięcie wskaźników odzysku i recyklingu, wskazanych przez dokumenty obowiązujące w UE i w kraju, wymaga, aby system gospodarki odpadami opisany w planie spełniał określone warunki, w tym:

- zapewniał objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych, w tym selektywny odbiór frakcji ulegającej biodegradacji i opakowań, a także odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i remontowych, niebezpiecznych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- gwarantował dostęp do instalacji umożliwiającej pełne rozsortowanie i konfekcjonowanie opakowań wyselekcjonowanych przez mieszkańców,
- gwarantował dalsze przetworzenie w pełni rozsortowanych odpadów,
- gwarantował funkcjonowanie systemu w sposób uzasadniony ekonomicznie, co obecnie zazwyczaj nie ma miejsca,
- bazował na rzetelnie określonych normatywach w zakresie ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w skali roku przez statystycznego mieszkańca obszaru objętego systemem,
- bazował na stawkach opłat naliczanych od każdej z osób faktycznie zamieszkujących nieruchomość; w odniesieniu do nieruchomości niebędących mieszkalnymi stawki opłat powinny odnosić się do m³ wytworzonych odpadów,
- gwarantował, zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości, niższe opłaty właścicielom nieruchomości, którzy będą przekazywać odbierającemu wstępnie wyselekcjonowane odpady.

W celu realizacji planu gmina musi zapewnić:

- systematyczną edukację mieszkańców,
- kontrolę realizacji przez mieszkańców obowiązków wynikających z regulaminu,
- kontrolę realizacji przez przedsiębiorców nałożonych na nich wymogów,
- konsekwentną egzekucję realizacji obowiązków ustawowych.

Zgodnie ze znowelizowanym rozporządzeniem w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami aktualizacja GPGO obejmuje odpady komunalne powstające na obszarze gminy oraz przywożone na jej obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych a w szczególności określa:

1. Aktualny stan gospodarki odpadami, w tym:
  - a) rodzaj, ilość i źródła powstawania wszystkich odpadów,
  - b) rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
  - c) rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
  - d) istniejące systemy zbierania odpadów,
  - e) wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
  - f) identyfikację problemów w zakresie gospodarowania odpadami, uwzględniające podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan gospodarki odpadami, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami;

2. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych;
3. Cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia;
4. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
  - a) działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
  - b) działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
  - c) działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
  - d) działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów;
5. Rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację;
6. Sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów, z uwzględnieniem harmonogramu uruchamiania środków finansowych i ich źródeł;
7. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

Poza celem podstawowym niniejszego opracowania odniesiono się do przeprowadzonej inwentaryzacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Inwentaryzacja pokazała zakres problemu oraz pozwoliła na wstępne oszacowanie kosztów usuwania azbestu.

Opracowana aktualizacja planu gospodarki odpadami wraz ze szczegółowo wyznaczonymi celami i zadaniami, krótko, średnio i długo okresowymi, pozwoli na dalszą realizację oraz przygotowanie nowych zamierzeń inwestycyjnych.

1.4. Uwarunkowania prawne

Ustawa z 27 kwietnia 2001r Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25 poz. 150 z późn. zmian.), ustawa z 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz. U. z 2007r. Nr 39, poz. 251, z późn. zmian.), ustawa z 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005r. Nr 236 poz. 2008 z późn. zmian.), wraz z aktami wykonawczymi stanowią podstawę prawną w zakresie gospodarowania odpadami.

Wykaz aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska ze szczególnym uwzględnieniem zasad postępowania z odpadami:

- ❖ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz.483 z późniejszymi zmianami),
- ❖ Polityka ekologiczna Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 - 2014
- ❖ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008r. Nr 25 poz. 150 z późn. zmian.),
- ❖ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz.251),
- ❖ Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25,p. 202 z późniejszymi zmianami),
- ❖ Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej (Dz. U. 2007 Nr 90, poz. 607),
- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495),
- ❖ Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638 z późniejszymi zmianami),
- ❖ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz.2008 z późn. zmian)),

- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620),
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 46, poz. 333),
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz.1206),
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. Nr 134, poz.1140, z późniejszymi zmianami),
- ❖ Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649),
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 109, poz.752),
- ❖ Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi (Dz. U. Nr 219, poz.1858),
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. Nr 49, poz.356),
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym nie będącymi przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz. U. Nr 75, poz.527),

W dniu 13 października 2005 r. w sposób znaczący zmienił się porządek prawny w zakresie sporządzania planów gospodarki odpadami. Weszła w życie ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o

zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1458 oraz z 2006 r. Nr 63, poz. 441), która wprowadziła m.in. modyfikacje dotyczące zakresu gminnych planów gospodarki odpadami.

Zmiany wprowadzone do ustawy o odpadach zawęziły zakres gminnego planu gospodarki odpadami tylko do odpadów komunalnych powstających na obszarze danej gminy oraz przywożonych na jej obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych. Konsekwencją tych zmian, była nowelizacja rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. z 2006, Nr 46, poz. 333).

1.5. Cele i działania wynikające z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010

Główne założenia polityki Państwa w zakresie gospodarowania odpadami zostały określone w KPGO 2010 przyjętym Uchwałą Rady Ministrów Nr 233 z 29 grudnia 2006r. (M.P. z 2006r. Nr 90 poz. 946).

Nadrzędnymi celami wskazanymi w KPGO 2010 w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi są:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców, najpóźniej do końca 2007 r.,
- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, najpóźniej do końca 2007 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów: do 2010 r. nie więcej niż 75%, do 2013 r. nie więcej niż 50% oraz do 2020r. nie więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,

- zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne do końca 2014r.

Głównymi kierunkami działań wskazanymi w KPGO 2010 są:

- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie,
- wypracowanie i monitorowanie rzeczywistych wskaźników wytwarzania i morfologii odpadów celem zdiagnozowania potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami,
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wprowadzenie instrumentów finansowych umożliwiających realizację zadań w zakresie gospodarki odpadami przez jednostki samorządu terytorialnego i dyscyplinujących jednostki samorządu w zakresie wykonywania przez nie obowiązków,
- wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów.

1.6. Kierunki działań zawarte w polityce ekologicznej Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014

Podstawowe kierunki działań na lata 2007-2010 w zakresie gospodarowania odpadami:

- wspieranie działań podejmowanych przez instytucje publiczne i podmioty prywatne przyczyniających się do ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów oraz zwiększające ilości odpadów poddanych

odzyskowi, w tym recyklingowi i zmniejszeniu ilości odpadów kierowanych na składowiska,

- sukcesywne zwiększanie stawek opłat za składowanie odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów, które można poddać procesom odzysku, w tym recyklingu, a także brak możliwości rekultywacji składowisk tego typu odpadami,
- kontynuacja badań nad nowymi technologiami, przyczyniającymi się do zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów oraz zmniejszania ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- wspieranie wprowadzania niskoodpadowych technologii produkcji, zapewniających wykorzystanie możliwie wszystkich składników stosowanych surowców,
- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów i właściwego postępowania z nimi oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie,
- wypracowanie i monitorowanie rzeczywistych wskaźników nagromadzenia i morfologii odpadów celem zdiagnozowania potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami,
- objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanymi systemami zbierania odpadów oraz zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami,
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzyskiwania i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biotermicznego ich przekształcania,
- wzmocnienie kontroli podmiotów odbierających odpady od wytwórców oraz podmiotów posiadających instalacje do odzyskiwania i unieszkodliwiania odpadów,
- wprowadzenie instrumentów finansowych umożliwiających realizację zadań w zakresie gospodarki odpadami przez jednostki sa-

morządu terytorialnego i dyscyplinujących samorządy w zakresie wykonywania przez nie tych obowiązków.

Ponadto podejmowane będą działania w celu stworzenia systemu efektywnego egzekwowania przepisów w zakresie gospodarki odpadami oraz wprowadzaniu i wdrażaniu instrumentów finansowych umożliwiających realizację zadań przez jednostki samorządu terytorialnego.

Cele średniookresowe (do roku 2014) w zakresie gospodarki odpadami:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju PKB,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym odzyskanej energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, z ograniczeniem do 2013 roku ilości składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji do nie więcej niż 50% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- całkowite wyeliminowanie i unieszkodliwienie PCB do 2010 roku,
- rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich składowania,
- zapewnienie skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych eksploatacji, stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

1.7. Główne cele wynikające z PGOWŁ 2011

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców województwa do końca 2009r.,
- objęcie mieszkańców (głównie z terenów miejskich) systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (OKB) do roku 2010,
- zmniejszenie ilości wszystkich rodzajów odpadów kierowanych na składowiska, a szczególnie ulegających biodegradacji. Zgodnie z zapisami ustawy o odpadach do 31 grudnia 2010 roku nie można składować więcej niż 75% całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w roku 1995, do 31 grudnia 2013 roku należy ograniczyć ilość składowanych odpadów ulegających biodegradacji o 50% w stosunku do roku 1995, a do dnia 31 grudnia 2020r. można składować nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- zwiększenie wykorzystywania odpadów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego jako źródła energii odnawialnej (szczególnie przy zastępowaniu paliw kopalnych) w celu osiągnięcia limitów wykorzystania energii odnawialnej.
- objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych do roku 2009,
- zwiększenie ilości pozyskiwanych odpadów opakowaniowych na drodze selektywnego zbierania poprzez poprawę systemu zbierania selektywnego odpadów opakowaniowych powstających w gospodarstwach domowych,
- osiągnięcie założonych poziomów odzysku i recyklingu do roku 2014 określonych w ustawie o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej i depozytowej,

- ograniczenie składowania osadów ściekowych na składowiskach odpadów,
- zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przekształcanych metodami termicznymi,
- wyeliminowanie nieprawidłowego postępowania z zużytymi oponami przez ograniczanie możliwości ich spalania w instalacjach do tego nieprzystosowanych oraz poza instalacjami,
- do 2011r. rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon, w tym osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu zgodnie z prawem oraz zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2001r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej do roku 2014r. należy osiągnąć poziom: odzysku – 75%, recyklingu – 15 %,
- docelowo do roku 2018r. należy osiągnąć poziom odzysku w wysokości 100%, a recyklingu w wysokości 20%.
- do 2018 r. rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontów, budowy i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku, aby osiągnąć poziom odzysku: 50% w 2010 r. oraz 80% w 2018 r.
- zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w przedsiębiorstwach,
- stosowanie w procesach produkcyjnych najlepszych dostępnych technik (BAT),
- poprawa świadomości ekologicznej wytwórców odpadów niebezpiecznych, szczególnie z małych i średnich przedsiębiorstw.
- likwidacja mogilników i magazynów zawierających przeterminowane środki ochrony roślin do roku 2010,
- wyeliminowanie przeterminowanych środków ochrony roślin ze środowiska,
- zmniejszenie zagrożeń powodowanych przez składowiska produkcyjnych odpadów środków ochrony roślin w tym pestycydowych, nie spełniających wymogów ochrony środowiska,

- osiągnięcie w terminie do dnia 31 grudnia 2008 r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, w ilości nie mniejszej niż 4 kg na mieszkańca rocznie,
- osiągnięcia przez wprowadzających sprzęt poziomów odzysku i recyklingu zgodnie z ustawą o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (art. 30),
- usunięcie PCB ze środowiska poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB do 2010 r.,
- docelowo dążyć do likwidacji odpadów mogących zawierać PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.
- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych,
- poprawa wiarygodności danych dotyczących ilości poszczególnych rodzajów odpadów wytwarzanych na terenie placówek służby zdrowia (zamkniętych i otwartych) oraz weterynaryjnych.
- zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- osiągnięcie przez przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu (zgodnie z ustawą z dnia 20 stycznia 2005r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji) do 31 grudnia 2014r, poziomu odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio 85% i 80% (art. 60), po tym dniu odpowiednio 95% i 85% masy pojazdów przyjętych do ich stacji demontażu rocznie, z zastrzeżeniem, że dla pojazdów wyprodukowanych przed dniem 1 stycznia 1980r. poziomy odzysku i recyklingu wynoszą odpowiednio 75% i 70% zgodnie z zapisami art. 28 ustawy z dnia 20 stycznia 2005r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- likwidacja nielegalnych punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji,

- sukcesywne usuwanie azbestu ze środowiska do roku 2032,
- ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko przez substancje zubożające warstwę ozonową będące odpadami.

1.8. Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013

Zgodnie z II osią priorytetową "Ochrona Środowiska", która jako cel szczegółowy zakłada poprawę stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa energetycznego, wyznaczono cel operacyjny w zakresie racjonalizacji gospodarki odpadami komunalnymi i odpadami z sektora gospodarczego. W ramach tego priorytetu realizowany będzie kompleksowy regionalny system gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi głównie odpadami azbestowymi. Możliwe będzie również dofinansowanie innych inwestycji w zakresie gospodarki odpadami.

1.9. Cele i działania z PGO dla Powiatu Pabianickiego na lata 2008-2011

Główne cele gospodarki odpadami są:

- zapobieganiu powstawania odpadów,
- odzysku, w tym recyklingu (materiałowego i organicznego),
- spalaniu połączonym z odzyskiem energii (termiczne przekształcanie odpadów),
- unieszkodliwianiu (np. przez składowanie),
- stworzenie systemu zapewniającego pełną ewidencję wytwarzania odpadów i ich obrotu.
- objęcie mieszkańców (głównie z terenów miejskich) systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji do roku 2010,
- zmniejszenie ilości wszystkich rodzajów odpadów kierowanych na składowiska, a szczególnie ulegających biodegradacji. Zgodnie z zapisami ustawy o odpadach do 31 grudnia 2010 roku nie można

składować więcej niż 75% całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w roku 1995, do 31 grudnia 2013 roku należy ograniczyć ilość składowanych odpadów ulegających biodegradacji o 50% w stosunku do roku 1995, a do dnia 31 grudnia 2020r. można składować nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,

- zwiększenie wykorzystywania odpadów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego jako źródła energii odnawialnej (szczególnie przy zastępowaniu paliw kopalnych) w celu osiągnięcia limitów wykorzystania energii odnawialnej,
- objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych do roku 2011,
- zwiększenie ilości pozyskiwanych odpadów opakowaniowych na drodze selektywnego zbierania poprzez poprawę systemu zbierania selektywnego odpadów opakowaniowych powstających w gospodarstwach domowych oraz działania informacyjno – edukacyjne w zakresie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
- osiągnięcie założonych poziomów odzysku i recyklingu do roku 2014 określonych w ustawie obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej i depozytowej,
- zwiększenie stopnia wykorzystania osadów ściekowych do nawożenia gleb,
- zapewnienie bezpiecznego dla zdrowia ludzi środowiska obrotu osadami komunalnymi,
- rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon, w tym osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu zgodnie z prawem oraz zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2001r. obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej do roku 2014r. należy osiągnąć poziom: odzysku – 75%, recyklingu – 15 %, docelowo do roku

2018r. należy osiągnąć poziom odzysku w wysokości 100%, a recyklingu w wysokości 20%,

- rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontów, budowy i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku, aby osiągnąć poziomy odzysku: 50% w 2010 r. oraz 80% w 2018 r.
- zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w przedsiębiorstwach,
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie,
- stosowanie w procesach produkcyjnych najlepszych dostępnych technik (BAT),
- poprawa świadomości ekologicznej wytwórców odpadów niebezpiecznych, szczególnie z małych i średnich przedsiębiorstw,
- objęcie mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych do roku 2011,
- skuteczne i zgodne z prawem unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych.
- likwidacja mogilników i magazynów zawierających przeterminowane środki ochrony roślin do roku 2010,
- wyeliminowanie przeterminowanych środków ochrony roślin ze środowiska,
- wyeliminowanie olejów odpadowych ze środowiska oraz dążenie do utrzymania w latach 2008 – 2014 poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35% określonych w ustawie o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej,
- osiągnięcie w terminie do dnia **31 grudnia 2008 r.** poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, w ilości nie mniejszej niż **4 kg na mieszkańca rocznie,**

- sukcesywne oczyszczanie lub eliminowanie instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane PCB,
- minimalizacji ilości odpadów wymagających szczególnych metod unieszkodliwiania (na drodze termicznego przekształcania) poprzez pierwotną segregację u źródeł powstawania,
- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych,
- poprawa wiarygodności danych dotyczących ilości poszczególnych rodzajów odpadów wytwarzanych na terenie placówek służby zdrowia (zamkniętych i otwartych) i weterynaryjnych,
- osiągnięcie co najmniej w latach 2007 - 2009 r. poziomu odzysku i recyklingu określonego w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej,
- likwidacja nielegalnych punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- osiągnięcie przez przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu (zgodnie z ustawą o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji) do 31 grudnia 2014r, poziomu odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio 85% i 80%, po tym dniu odpowiednio 95% i 85% masy pojazdów przyjętych do ich stacji demontażu rocznie, z zastrzeżeniem, że dla pojazdów wyprodukowanych przed dniem 1 stycznia 1980r. poziomy odzysku i recyklingu wynoszą odpowiednio 75% i 70%.
- sukcesywne usuwanie azbestu ze środowiska do roku 2032.

Działania w zakresie gospodarki odpadami:

- przeprowadzaniu systematycznych szkoleń w zakresie gospodarki odpadami

- optymalizacji parametrów technicznych i zużycia surowców
- unowocześnieniu urządzeń i maszyn
- poprawie wydajności urządzeń i systematycznej ich kontroli
- przestrzeganiu parametrów procesów technologicznych;
- analizowaniu i weryfikacji stosowanych technologii oraz norm zużycia materiałów pod kątem ograniczenia ilości odpadów;
- oszczędności zużycia materiałów i surowców;
- selektywnej zbiórce odpadów;
- wyeliminowaniu źródeł wycieków, poprzez zwrócenie szczególnej uwagi na stan technicznych urządzeń i instalacji, które mogą być źródłem niekontrolowanych wycieków substancji mogących powodować zanieczyszczenie środowiska;
- kontrolowaniu ilości i rodzajów powstających odpadów;
- modernizacji urządzeń lub zmianie technologii w celu zmniejszenia ilości powstających odpadów;
- selektywnym zbieraniu i magazynowaniu odpadów;
- zwiększeniu ilości odpadów poddawanych recyklingowi;
- wprowadzeniu systemów zarządzania środowiskowego ISO czy EMAS;
- wprowadzeniu w przedsiębiorstwach zasad „Czystszej Produkcji”, która kładzie nacisk na ograniczenie zanieczyszczeń u źródła, czyli w momencie ich powstawania w procesie produkcyjnym,
- prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnej w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów,
- wzmocnienie kontroli systemu zbiórki odpadów przez sprawdzanie ewidencji zawartych umów oraz zgodności działania firm odbierających odpady od właścicieli nieruchomości z wydanymi zezwoleniami,
- opracowanie sposobów rozwoju selektywnego zbierania odpadów w tym odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, tj. resztki kuchenne, odpady zielone, papier, itp., w gminnych planach gospodarki odpadami,

- uwzględnienie selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji w regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminie,
- propagowanie na terenach wiejskich i wśród mieszkańców domów jednorodzinnych w miastach stosowania metody kompostowania odpadów ulegających biodegradacji we własnym zakresie z użyciem kompostowników indywidualnych,
- rozbudowa systemu zbierania odpadów opakowaniowych w celu osiągnięcia rocznych poziomów odzysku i recyklingu wynikających z ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej,
- urealnienie opłat za składowanie odpadów przez zarządzających składowiskami, zniechęcających do deponowania odpadów opakowaniowych na składowiskach,
- wzmocnienie kontroli systemu zbiórki odpadów opakowaniowych przez sprawdzanie zgodności działania firm odbierających odpady od właścicieli nieruchomości z wydanymi zezwoleniami,
- zintensyfikowanie działań dotyczących edukacji ekologicznej społeczeństwa poprzez działania promujące selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych,
- objęcie monitoringiem wszystkich oczyszczalni ścieków oraz nałożenie obowiązku prowadzenia badań fizyko – chemicznych i mikrobiologicznych osadów ściekowych,
- wyeliminowania nieprawidłowego postępowania ze zużytymi oponami przez ograniczanie możliwości ich spalania w instalacjach do tego nieprzystosowanych oraz poza instalacjami,
- rozbudowa systemu zbierania zużytych opon,
- kontrola postępowania ze zużytymi oponami oraz przygotowanie akcji edukacyjnych przez organizacje odzysku,
- rozwój edukacji ekologicznej dotyczącej selektywnego zbierania odpadów budowlanych,

- zorganizowany odbiór odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej zarówno od osób indywidualnych jak i od podmiotów gospodarczych,
- tworzenie punktów selektywnego gromadzenia odpadów oraz poprawa systemu zbierania odpadów ze źródeł rozproszonych, w tym również odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych poprzez prowadzenie akcji edukacyjnej i kontroli zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- zwiększenie działań edukacyjnych skierowanych do wytwórców odpadów niebezpiecznych z sektora małych i średnich przedsiębiorstw w celu ograniczenia wytwarzania odpadów niebezpiecznych oraz promocja wdrażania systemów zarządzania środowiskowego, zwłaszcza EMAS w przedsiębiorstwach,
- podnoszenie świadomości ekologicznej osób wykorzystujących środki ochrony roślin przez prowadzenie szerokiej akcji edukacyjnej,
- likwidacja zagrożeń powodowanych przez mogilniki,
- prowadzenie akcji edukacyjno – informujących dotyczących konieczności zbierania olejów odpadowych oraz sposobów ich zbierania, stworzenie systemu zbierania olejów odpadowych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa oraz gospodarstwa domowe) i systemu monitoringu prawidłowego postępowania z odpadami olejowymi oraz skuteczniejsza egzekucja przepisów,
- rozbudowa systemu zbierania, odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- wdrożenie systemu odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- rozpropagowanie informacji, iż użytkownik sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych jest obowiązany do oddania zużytego sprzętu podmiotowi zbierającemu zużyty sprzęt oraz, że zabrania się umieszczania zużytego sprzętu łącznie z innymi odpadami,
- likwidacja odpadów zawierających PCB,

- wzmocnienie kontroli zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych i sposobów postępowania z nimi,
- zwiększenie nadzoru nad poprawą sprawozdawczości dotyczącej ilości poszczególnych rodzajów odpadów wytwarzanych na terenach placówek służby zdrowia (zamkniętych i otwartych), weterynaryjnych oraz w gabinetach prywatnych,
- rozpropagowanie zbierania baterii przez prowadzenie akcji edukacyjnych,
- skuteczniejsze nawiązywanie kontaktów przez gminy z organizacjami odzysku zajmującymi się zbieraniem baterii,
- zwiększenie ilości pojemników do selektywnego zbierania baterii,
- stworzenie systemu zbierania baterii małogabarytowych z małych i średnich przedsiębiorstw, gospodarstw domowych oraz z jednostek handlu detalicznego
- rozpropagowanie zaprzestania stosowania jednorazowych baterii małogabarytowych,
- poprawa sposobu finansowania i kontroli systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- rozwinięcie działań edukacyjnych promujących prawidłowe postępowanie z pojazdami wycofanymi z eksploatacji,
- zakończenie inwentaryzacji wyrobów azbestowych,
- przeprowadzenie szerokiej kampanii informacyjnej o odpadach zawierających azbest i sposobach postępowania z nimi w celu ograniczenia ich szkodliwego oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi.

1.8. Ocena realizacji Gminnego Planu Gospodarki odpadami dla Gminy Dobroń przyjętego Uchwałą Rady Gminy w Dobroniu Nr XVIII/121/2004 z 24 czerwca 2004r.

Gminny Plan Gospodarki Odpadami na lata 2004-2007 zakładał realizację zadań pozwalających na właściwe gospodarowanie wytwarzanymi na terenie gminy odpadami. Poniżej przeanalizowano założenia i ich faktyczne wykonanie obejmujące odpady komunalne, opakowaniowe, medyczne, weterynaryjne, pobudowlane i osady ściekowe.

Tabela 1 Główne cele i zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi (opracowanie własne dane urzędu gminy)

Cel	Zadania	Jednostka		Termin realizacji	Opis podjętych działań
		Odpowiedzialna	Nadzorująca/współpracująca		
Objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem gospodarki odpadami	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój przez gminę określonego systemu zbierania odpadów komunalnych obejmującego wszystkich mieszkańców • Wzmoczony nadzór i kontrola nad gospodarką odpadami w gospodarstwach indywidualnych, zakup i rozmieszczenie pojemników. • Weryfikacja i dostosowanie uchwał o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do wymogów prawa • Edukacja ekologiczna 	gmina	powiat	2003-2006	<p>W gminie sukcesywnie zwiększano liczbę mieszkańców objętych zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami. Prowadzona jest ewidencja mieszkańców posiadających umowy na wywóz nieczystości i odbiór odpadów. Na 31.05.2008r podpisano w gminie 1399 umów. Uchwalono nowy „Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie”</p> <p>W ramach edukacji ekologicznej na terenie gminy prowadzona jest akcja „Sprzątanie świata”.</p>

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008 - 2012

<p>Zapewnienie zakładanych poziomów odzysku odpadów z selektywnej zbiórki w wysokości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wielkogabarytowych – 20% - budowlanych – 15% <p>wyselekcjonowanych z komunalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie i wdrożenie systemu selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych, budowlanych powstałych w sektorze odpadów komunalnych. 	<p>gmina</p>	<p>powiat</p>	<p>2003-2006</p>	<p>Na terenie gminy dwa razy do roku prowadzona jest obwoźna zbiórka odpadów wielkogabarytowych, w ramach akcji zbierania odpadów u źródła. Łącznie w latach 2004-2007 zebrano 85,2 Mg. Natomiast trudno określić ilość odpadów pobudowlanych poddanych procesom odzysku i recyklingu gdyż zgodnie z prawem odpady można przekazywać do wykorzystania osobom fizycznym na własne cele.</p>
<p>Zapewnienie zakładanych poziomów odzysku odpadów z selektywnej zbiórki w wysokości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wielkogabarytowych – 50% - budowlanych – 40% <p>wyselekcjonowanych z komunalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalszy rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych, budowlanych powstałych w sektorze odpadów komunalnych. 	<p>gmina</p>	<p>powiat</p>	<p>2006-2010</p>	<p>j.w.</p>
<p>Likwidacja zagrożeń środowiska powodowanych przez nielegalne składowanie odpadów i inne zanieczyszczenia środowiska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja dzikich wysypisk 	<p>gmina właściciele nieruchomości</p>	<p>wioś powiat</p>	<p>do końca 2010</p>	<p>Przeprowadzono likwidacje 11 dzikich wysypisk o powierzchni składowania odpadów 10 000 m² i miąższości 811 m³</p>

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008 - 2012

	<ul style="list-style-type: none"> • Rekultywacja terenów o kierunku leśnym 	gmina właści- ciele nieru- chomo- ści	powiat	2010	Przeprowadzono rekultywację o kierunku leśnym wyrobiska zlokalizowanego w Mogilnie Dużym Zakładów „Silikaty”
Dalsze zwiększenie zakresu selektywnej zbiórki odpadów	<ul style="list-style-type: none"> • Wyznaczenie miejsc do selektywnej zbiórki odpadów, • Zakup i rozmieszczenie pojemników. • Edukacja ekologiczna i działalność propagandowa. 	gmina	powiat	2003-2010	Sukcesywnie na terenie gminy rozwijany jest system selektywnej zbiórki odpadów. nastąpił wzrost z 4,8% do 7,6% Rozstawiono 15 zestawów do segregacji ,każdy składa się z 3 pojemników (PET, szkło białe i kolorowe)
Zapewnienie uzyskania 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r. mogących trafić na składowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie lokalnego systemu kompostowania odpadów organicznych. • Wybudowanie kompostowni odpadów na terenach gminnej oczyszczalni ścieków • Wspieranie rozwoju lokalnych kompostowni wykorzystujących selektywne zbieranie odpadów we własnym zakresie (odpady kuchenne, odpady zielone) przez odpowiednie akcje władz gminy • Edukacja ekologiczna. 	gmina	powiat	2004-2010	Odpady biodegradowalne poddawane są kompostowaniu przez rolników we własnym zakresie

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008 - 2012

Dostosowanie postępowania z odpadami do wymogów prawa	<ul style="list-style-type: none"> Uzyskanie pozwoleń zintegrowanych dla instalacji zobowiązanych do ich uzyskania 	wytwórcy	powiat WIOŚ	2003-2010	Brak na terenie gminy instalacji wymagającej uzyskania pozwolenia zintegrowanego
<p>Doskonalenie lokalnego systemu gospodarki odpadami</p> <p>Zorganizowanie systemu zbierania odpadów niebezpiecznych z sektora odpadów komunalnych i zapewnienie określonych przepisami poziomów zbierania</p>	<ul style="list-style-type: none"> Analiza i weryfikacja działania istniejącego systemu gospodarowania odpadami. Działania edukacyjne. 	gmina	powiat	2004-2010	Gmina co roku bierze udział w akcji „Sprzątanie świata”. Ponadto prowadzone są konkursy i pogadanki o tematyce ekologicznej.
	<ul style="list-style-type: none"> Budowa punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych 	gmina	powiat WIOŚ	2004-2010	Nie wykonano zadania. Część odpadów niebezpiecznych zbierana jest w ramach obwoźnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych.
	<ul style="list-style-type: none"> Zorganizowanie i zapewnienie osiągnięcia zbierania odpadów niebezpiecznych wytworzonych w sektorze komunalnym na poziomie 15% 	gmina	powiat	2005-2006	Obecnie zbieranie odbywa się w ramach obwoźnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych.
	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie osiągnięcia zbierania odpadów niebezpiecznych wytworzonych w sektorze komunalnym na poziomie 50% 	gmina	powiat	2006-2010	

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008 - 2012

Bezpieczne dla zdrowia ludzi usunięcie wyrobów zawierających azbest i zdeponowanie ich na wyznaczonych składowiskach w sposób eliminujący ich negatywne oddziaływanie	<ul style="list-style-type: none"> Zidentyfikowanie obiektów zawierających azbest 	gmina	powiat	2003-2004	W 2004 roku wykonano pierwszą inwentaryzację eternitowych pokryć dachowych. W 2008 roku przeprowadzono aktualizację inwentaryzacji. 26.06.2008 r. Rada Gminy w Dobroniu przyjęła Uchwałę Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dobroń.
	<ul style="list-style-type: none"> Ewidencja źródeł zawierających azbest 	gmina	WIOŚ	2004-2005	
	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie i wdrożenie programu pomocy finansowej dla mieszkańców gminy obejmującego dofinansowanie do wymiany pokryć dachowych zawierających azbest 	gmina	powiat	2005-2010	
Eliminacja nieprawidłowej gospodarki odpadami zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie systemu zbierania zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych na terenie gminy 	gmina	powiat	2004-2006	Zgodnie z ustawą o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym sprzedawca zobowiązany jest nieodpłatnie przyjąć zużyte urządzenie przy zakupie nowego.
	<ul style="list-style-type: none"> Zorganizowanie zbierania i transportu odpadów w ramach Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych 	gmina	powiat	2005-2010	W ramach obwoźnej zbiórki odpadów zebrano 7,97 Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
Zapewnienie zbierania opon	<ul style="list-style-type: none"> Zorganizowanie systemu selektywnej zbiórki, gromadzenia i transportu odpadowych opon 	gmina	powiat	2004 - 2008	W ramach obwoźnej zbiórki

Odzysk odpadowych olejów	Stworzenie w ramach GPZON odbioru odpadów z grupy 13	Gmina	powiat	2004-2010	Nie wykonano
Główne cele i zadania w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi					
Zapewnienie, przez system gospodarki odpadami opakowaniowymi, minimalnych poziomów odzysku w wysokości 50% i recyklingu 25%.	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie systemu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych. 	Gmina	WIOŚ	2003-2007	Obecnie na terenie gminy ilość pojemników do selektywnej zbiórki odpadów wynosi 45 szt.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008 - 2012

<p>Osiągnięcie zakładanych limitów recyklingu dla przedsiębiorców opakowań z:</p> <p>papieru i tektury – 45%, z aluminium 35%, ze szkła – 35%, z tworzyw sztucznych - 22%, wielkogabarytowych 20%, ze stali 18%, z drewna i materiałów naturalnych – 13%</p>	<p>Analiza i weryfikacja gospodarki odpadami opakowaniowymi.</p>	<p>Przedsiębiorcy</p>	<p>WIOŚ</p>	<p>2003-2006</p>	<p>Brak danych</p>
<p>Eliminacja nieprawidłowej gospodarki odpadami opakowaniowymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kontrola prowadzonej gospodarki opakowaniami 	<p>WIOŚ</p>	<p>powiat wojewoda</p>	<p>2003-2010</p>	<p>Prowadzenie kontroli przez WIOŚ oraz pracowników gminy i starostwa w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska</p>

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008 - 2012

Ograniczenie masy odpadów opakowaniowych deponowanych na składowiskach	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój technik odbioru odpadów z miejsc ich wytworzenia oraz właściwej segregacji odpadów opakowaniowych 	Podmioty posiadające zezwolenia na transport i zbiórkę odpadów	WIOŚ powiat	2003-2010	Następuje systematyczny rozwój selektywnej zbiórki odpadów. Powstały nowe punkty zbierania odpadów u źródła prowadzona jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych.
Rozwój działalności w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych	<ul style="list-style-type: none"> Budowa zakładów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych. 	Przedsiębiorcy	powiat	2004-2010	Odzysk i recykling odpadów opakowaniowych odbywa się poza granicami gminy w oparciu o umowy podpisane ze specjalistycznymi firmami odbierające odpady.
Zmniejszenie zużycia opakowań jednorazowego użytku	<ul style="list-style-type: none"> Promowanie opakowań wielokrotnego użytku 	Przedsiębiorcy	powiat	2004-2010	Przeprowadzono akcje edukacyjną w placówkach szkolnych
Główne cele i zadania w zakresie gospodarki odpadami medycznymi i weterynaryjnymi					

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008 - 2012

Eliminacja nieprawidłowych działań w gospodarce odpadami medycznymi i weterynaryjnymi	<ul style="list-style-type: none"> Inwentaryzacja i ewidencja źródeł wytwarzania odpadów medycznych i weterynaryjnych 	gmina	WIOŚ Gminy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, Powiatowy Inspektor Weterynaryjny powiat	2004-2005	Informacja o źródłach powstawania odpadów medycznych pochodzi z bazy danych Starostwa Powiatowego
Eliminacja nieprawidłowych działań w gospodarce odpadami zwłokami zwierzęcymi	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie systemu gospodarowania zwłokami zwierzęcymi oraz budowa grzebowiska 	gmina	Powiatowy Lekarz Weterynarii	2004-2006	Urząd Gminy posiada podpisaną umowę z firma Hetman na odbiór padłych zwierząt
	Organizacja akcji informacyjnej	gmina	ARiMR, WODR		
Główne cele i zadania w zakresie gospodarki odpadami budowlanymi					
Zapewnienie odzysku 90% gruzu budowlanego i zmniejszenie ilości odpadów składowanych na składowiskach	<ul style="list-style-type: none"> Ewidencja podmiotów wytwarzających odpady. 	powiat	WIOŚ	2003-2010	Dane o podmiotach wytwarzające odpady pochodzą z wydanych decyzji administracyjnych i zebranych informacji o wytwarzanych odpadach przekazywanych przez Starostwo Powiatowe w Pabianicach

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń na lata 2008 - 2012

	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój selektywnej zbiórki odpadów u źródła, 	wytwórcy odpadów gmina	Powiat	2003-2010	Na terenie gminy dwa razy do roku prowadzona jest obwoźna zbiórka odpadów wielkogabarytowych, w ramach akcji zbierania odpadów u źródła. Trudno jest określić ilość zbieranych odpadów pobudowanych, gdyż zgodnie z prawem odpady te można przekazywać do wykorzystania osobom fizycznym na własne cele.
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzenie punktów skupu surowców wtórnych, 	przedsiębiorcy	gminy	2003-2010	Brak danych
	<ul style="list-style-type: none"> Odzysk odpadów w tym również rekultywację terenów zdegradowanych 	przedsiębiorcy	WIOŚ	2003-2010	na terenie gminy nie prowadzi się rekultywacji terenów zdegradowanych przy pomocy odpadów pobudowanych.
Główne cele i zadania w zakresie gospodarki osadami ściekowymi					
Wyeliminowanie nieprawidłowości w gospodarce osadami ściekowymi	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie ewidencji i aktualizacja systemu gospodarowania osadami ściekowymi. (szamba, oczyszczalnie przydomowe, firmy wywozowe) 	gmina,	powiat	2003-2004	Na terenie gminy funkcjonuje 5 firm posiadających decyzje Wójta Gminy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości płynnych. Dane o osadach ściekowych zgodnie z Ustawą o odpadach przekazywane są Staroście Pabianickiemu na podstawie prowadzonej ewidencji powstających osadów w oczyszczalni ścieków.
	<ul style="list-style-type: none"> Kontrola i nadzór nad gospodarką osadami 	WIOŚ	powiat	2003-2014	Nadzór i kontrola prowadzona jest przez WIOŚ

W zakresie gospodarowania odpadami gmina w latach 2004-2007 poniosła koszty w wysokości 350 555,32 zł. Analizując wydatkowane kwoty w kolejnych latach można zauważyć systematyczny wzrost nakładów.

Tabela 2 Koszty poniesione na realizację zadań określonych w gminnym planie gospodarki odpadami w latach 2004-2007 (dane UG Dobroń)

Lp.	Nazwa zadania	Koszty poniesione w latach				Źródło finansowania
		2004	2005	2006	2007	
I. Przedsięwzięcia w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi						
1.	Zorganizowanie zbiórki odpadów wielkogabarytowych	13 910	13 910	13 910	16 050	Środki z budżetu gminy, GFOŚ 6955 – PFOŚiGW
2.	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	6 848	0,0	0,0-	0,0	GFOŚ
3.	Zakup koszy ulicznych na odpady	1 946	1 446	0,0	1 156,56	Środki z budżetu gminy
4.	Selektywna zbiórka odpadów	37 516	35 310,27	40 459,38	41 974,91	Środki z budżetu gminy, GFOŚ 10.000zł PFOŚiGW
5.	Sprzątanie świata(zakup worków i organizowanie odbioru śmieci)	740	1 633	2 518,22	1 953,28	Środki z budżetu gminy
6.	Gospodarka osadowa (osad z oczyszczalni ścieków)	13 279	30 360	35 087,67	40 547,03	10.000zł PFOŚiGW
	Razem	74 239	82 659,27	91 975,27	101 681,78	

2. Charakterystyka gminy Dobroń

Gmina Dobroń leży w centralnej części województwa łódzkiego i w zachodniej powiatu pabianickiego. Od północy i wschodu graniczy z terenem miasta i gminy Pabianice, od południowego wschodu z gminą Dłutów, od południa i zachodu z gminą Łask, od północnego zachodu z gminą Wodzierady.

Gmina Dobroń leży w obrębie Wysoczyzny Łaskiej, należącej do makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej (J. Kondracki, 1998 r.). Obszar wysoczyzny stanowi zdenudowana równina morenowa o mało urozmaiconej powierzchni z niewielkimi deniwelacjami (rzędu 10 m) Wysokości bezwzględne

terenu wahają się od około 170 m npm w dolinie rzeki Grabi na południu gminy do około 202 m npm w rejonie Mogilna Dużego.

W zachodniej części gminy (od wsi Markówka do wsi Mogilno Duże) obszar wysoczyznowy rozcięty jest szeroką doliną (800 - 1400 m) o płaskim dnie, wykorzystywaną wspólnie przez rzekę Pałusznicę. W południowo-zachodniej części gminy przebiega znacznie węższa dolina rzeki Grabi. W obrębie dolin występują wyraźnie wykształcone terasy akumulacyjne o wysokościach względnych 2 - 4 m.

Budowę geologiczną przedstawiono na podstawie szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50000. Omawiany obszar leży na zachodnim skrzydle kredowej niecki łódzkiej wchodzącej w skład synklinorium szczecińsko - łódzko-miechowskiego. Najstarszymi osadami na których leżą bezpośrednio utwory czwartorzędu są osady kredy górnej. Pod powierzchnią kenozoiczną występują osady mastrychtu reprezentowane przez opoki, wapień margle, piaskowce wapniste i margliste oraz rumosze skalne. W okolicy Dobronia opoki i margle mastrychtu tworzą wychodnie. Miąższość osadów czwartorzędu waha się od kilkudziesięciu centymetrów w bezpośrednim sąsiedztwie wychodni opok mastrychtu do 86 m w rejonie Poleszyna. Zmienna miąższość pokrywy czwartorzędowej wiąże się z zagłębieniami w obrębie mezozoicznego podłoża jak też ze wzrostem wysokości bezwzględnej współczesnej powierzchni. Najstarszymi i jedynymi pozostałościami po zlodowaceniach południowo-polskich osadami są gliny zwałowe ciągnące się pomiędzy rzekami Grabią a Końską. Miąższość ich waha się od 12 do 23 m. W dolinie rzeki Grabi na całej długości oraz Pałusznicy występują piaski rzeczne i piaski z mulkami tarasów nadzalewowych. W fazie schyłkowej zlodowaceń północno-polskich występowały procesy wietrzenia i rozmywania materiałów na wysoczyznach, wynikiem czego są pokrywy osadów eluwialnych i deluwialnych. Uaktywniły się też procesy eoliczne, które doprowadziły do powstania pokryw eolicznych i wydm. Miąższość piasków w pokrywach eolicznych jest zmienna i waha się od kilkudziesięciu centymetrów do 2-3 m. We wschodniej części gminy, od miejscowości Dobroń w kierunku południowo-wschodnim do wsi Róża, ciągnie się pasmo wydm parabolicznych i wałowych o wysokościach

względnych 2 - 15 m, stromych zboczach, których spadki przekraczają często 10%. Duże skupiska wydm znajdują się także na południe od wsi Barycz i Mogilno Duże. Procesy akumulacyjne doprowadziły do powstania tarasu zalewowego w dolinach. Na wysoczyźnie w obszarach bezodpływowych oraz w dnach dolin rzek Grabi i Pałusznicy tworzą się namuły i torfy.

Główną rzeką przepływającą przez obszar gminy jest Grabia prawobrzeżny dopływ Widawki. Jest rzeką silnie meandrującą z licznymi starorzeczami i silnie rozwiniętą prawą stroną dorzecza gdzie jej głównymi dopływami są Pałusznica, ciek z pod Pabianic oraz cieki bez nazwy. Na omawianym obszarze występują dwa źródła. Na północny zachód od wsi Markówka i w dolinie Grabi na południowy wschód od Baryczy. Źródło w dolinie Grabi odznacza się wysoką wydajnością 72,0 m³/h. Prawdopodobnie jest zasilane wodami wypływającymi ze szczelin opok i margli mastrychtu.

Na terenie gminy wyróżniono dwa pietra wodonośne: czwartorzędowe i kredowe. Piętro czwartorzędowe związane jest z osadami piaszczysto-żwirowymi różnej miąższości występującymi w dwóch poziomach zalegających bezpośrednio pod warstwą terenu i pod warstwą glin zwałowych. Pierwsze zwierciadło wód poziomu czwartorzędowego kształtuje się na głębokości od 0 do 20 m. Drugi poziom zalega na wysokości 30 m a jego zwierciadło stabilizuje się na rzędnej 10 m ppt. Poziom górnokredowy związany jest ze spękanymi i szczelinowatymi wapieniami, marglami i piaskami wapnistymi mastrychtu i kampanu. Zwierciadło wody naporowe lub swobodne występuje na głębokości od 0 metrów na wychodniach kredy w okolicy Dobronia do 100 m w kierunku Pabianic. Na obszarze gminy nie występują główne zbiorniki wód podziemnych.

Powierzchnia gminy wynosi 9443 ha (stan na 31.12.2007r.)

W gminie Dobroń dominującą funkcję pełni rolnictwo. Grunty orne stanowią powierzchnię 3039 ha, sady 21 ha, użytki zielone 1603 ha, lasy 4047 ha, nieużytki 117 ha, inne 672 ha. Tereny mieszkaniowe zajmują obszar ok. 130 ha a przemysłowe ok. 12 ha. Najlepsze gleby, należące do III klasy bonitacyjnej stanowią 4,1 % ogólnej powierzchni użytków rolnych i leśnych. Są to gleby kompleksu pszennego dobrego, typologicznie

gleby brunatne lub bielcowe wytworzone z glin piaszczystych. Występują one we wschodniej i centralnej części gminy, w rejonie miejscowości: Dobroń, Chechło Drugie, Dobroń Mały i Mogilno Małe.

Gleby hydrogeniczne, w tym gleby pochodzenia organicznego - torfowe, murszowe oraz czarne ziemie i mady występują głównie w dolinach rzek Grabi i Pałusznicy oraz innych cieków wodnych, a także w zagłębieniach bezodpływowych.

Lasy stanowią 42,9% powierzchni gminy w stosunku do 40,5% w 2003r. Działalność gospodarcza w gminie opiera się głównie na gospodarstwach indywidualnych:

Tabela 3 Podział gospodarstw (dane UG Dobroń)

wielkość gospodarstw w [ha]	Podział powierzchni gospodarstwa w [ha]	Liczba gospodarstw [szt]			
		2004	2005	2006	2007
Małe	1,01 ha – 3,00 ha	478	484	498	508
Średnie	3,01 ha – 7,00 ha	352	358	354	347
Duże	7,01 ha i więcej	201	201	200	202

Ilość działek na terenie gminy Dobroń (stan na dzień 30.06.2008 r.):

ogółem: 3063 w tym:

- działki letniskowe: 760; zabudowane: 474, niezabudowane: 286
- działki pozostałe: 2303; zabudowane: 1326, niezabudowane: 977

Indywidualnych gospodarstw rolnych **na koniec 2003 roku** było w gminie **674**, w tym :

- 100 gospodarstw jednoosobowych,
- 215 dwu-, trzyosobowych,
- 262 cztero-, pięciosobowe
- 97 gospodarstw o liczbie 6 i więcej osób.

Praca w gospodarstwie rolnym stanowiła główne źródło utrzymania dla 328 gospodarstw.

Natomiast na koniec 2007 roku indywidualnych gospodarstw rolnych było 1057.

Podmioty gospodarcze na terenie gminy

1. Ilość podmiotów gospodarczych (ogółem)	– 410
2. zakłady produkcyjne	– 22
3. podmioty gospodarcze świadczące usługi	– 67
4. podmioty gospodarcze przemysłowe	– 6
5. handlowe	– 105
6. remontowo – budowlane	– 39
7. transportowe	– 23
8. gastronomiczne	– 12
9. krawieckie	– 49
10. warsztaty samochodowe	– 16
11. firmy zajmujące się usługą kupno –sprzedaż	– 11
12. inne	– 60

Najwięcej podmiotów gospodarczych znajduje się w miejscowościach:

1. Dobroń – 111
2. Chechło Pierwsze – 69
3. Chechło Drugie – 58

Tabela 4 Największe podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy Dobroń (dane UG Dobroń)

L.p	Nazwa firmy Imię i nazwisko	Siedziba firmy	Przedmiot działalności
1.	JANTOŃ SPÓŁKA AKCYJNA I SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Dobroń ul. Sienkiewicza 68	Producent win owocowych
2.	„MYKOGEN” Wytwórnia podłoża do uprawy pieczarek; Piotr Małuszyński	Orpelów-Numerki 19	Wytwórnia podłoża do uprawy pieczarek
3.	Przedsiębiorstwo odzieżowe „KORCZAK” Sp. z o.o. Wiesław, Radosław, Rafał Korczak	Chechło Drugie ul. Pabianicka 11	Producent odzieży roboczej i ochronnej
4.	Serwis Skody „BEDNAREK” Tomasz Bednarek	Dobroń ul. Wrocławska 18	Salon samochodowy
5.	COEMI, WIŚNIEWSCY, SPÓŁKA JAWNA	Chechło Pierwsze ul. Pabianicka 15	Producent bielizny

6.	FORTECH Sp. Z o.o.	Chechło Pierwsze ul. Zwycięstwa 32	Zakład produkcyjny
7.	„KILARGO” Sp. z o.o. Władysław Balcerzak	Chechło Pierwsze ul. Torowa 13	Producent lodów
8.	STAL PLAST s.c. Miroslaw Pawelski	Chechło Drugie ul. Pabianicka 29	Produkcja linii technologicznych dla przemysłu (produkcja części metalowych do urządzeń)
9.	MIKŁASZ Sp. z o.o. Roman Mikłasz	Dobroń ul. Sienkiewicza 64	Producent mrożonek
10.	PPHU „MARIA-IWONA” s.c. Maria Iwona Zaleska vel Zele i Andrzej Zaleski vel Zele	Dobroń ul. Wrocławska 7a	Dziwiarstwo artystyczne
11.	ZAKŁAD STOLARSKI „KAZMIER-CZAK” Włodzimierz Kazmierczak	Dobroń ul. Odrodzenia 19	Zakład stolarski
12.	PIEKARSTWO Tadeusz Kłodaś i Jerzy Otomański	Dobroń Duży 71A	Piekarstwo
13.	Przedsiębiorstwo Handlowe „IRBUD” Irena Józwiak	Chechło Drugie ul. Pabianicka 5A	Sprzedaż materiałów budowlanych
14.	PPH „ANKOR” Alojzy Antoniak	Róża 9	Produkcja i sprzedaż produktów warzywno-mięsnych
15.	Fabryka Mebli Biurowych i kuchennych „KOLOR 2” Sławomir Rydzyński i Dariusz Grała	Dobroń ul. Słowackiego 12	Fabryka mebli biurowych i kuchennych
16.	PPHU „VIMAX” Małgorzata i Krzysztof Rogiewiczowie	Przygoń ul. Wczasowa 2	Handel hurtowy
17.	PPHU BIOEFEKT Wojciech Rybka	Orpelów 3a	Wdrażanie systemu jakości zdrowotnej HACCP
18.	PRECYZMET	Chechło Drugie ul. Lipowa 47	Zakład produkcyjny
19.	„KENO” Firma Produkcyjno-Handlowa Tomasz Jeziorski	Dobroń ul. Rolnicza 5	Producent dywaników
20.	HOTEL „UNIA” Piotr Kufel	Przygoń ul. Hotelowa 1	Hotel
21.	WNUK Szkołka Krzewów Ozdobnych	Dobroń Duży 11	Szkołka krzewów ozdobnych
22.	PPHU „DANEX” i „CZWÓRKA” Danuta Prusisz	Dobroń ul. Sienkiewicza 26 ul. Sienkiewicza 1	Sieć sklepów spoż.-przem.
23.	Biuro turystyczne „ATOURL”	Dobroń	Biuro turystyczne

	Zbigniew Kabza	ul. Pabianicka 2	
24.	Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy FORMET s.c. J.Kabza, W.Grzelik	Markówka 23B	Produkcja elementów betonowych
25.	SHELL POLSKA Sp. z o.o.	Czechło Drugie ul. Pabianicka 15	Stacja paliw
26.	PPHU „STAKO” Andrzej Korzeniowski	Dobroń ul. Wrocławska 17	Stacja paliw
27.	Radosław Korczak	Czechło Drugie ul. Podleśna 47	Ferma drobiu
28.	Cezary Bondyra	Czechło Pierwsze ul. Długa 58	Ferma drobiu
29.	Lech Łyskawa	Czechło Drugie ul. Mokra 31	Ferma drobiu
30.	Ryszard Gąsior	Dobroń Mały 40	Ferma drobiu
31.	Mirosław Markiewicz	Dobroń ul. Wrocławska 3a	Uprawa pieczarek
32.	Zenon Perka	Czechło Drugie ul. Mokra 25	Uprawa pieczarek

Układ komunikacyjny gminy Dobroń składa się z sieci drogowej i linii kolejowej (Łódź - Kalisz - Poznań). Do układu dróg publicznych należą: drogi krajowe, powiatowe i gminne. Ze wschodu na zachód przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 14 relacji Łódź - Pabianice - Łask - Sieradz - Wrocław oraz wzdłuż południowo-zachodniej granicy gminy na niewielkim odcinku - droga krajowa nr 44 relacji Łask - Piotrków Tryb. - Sulejów - Opoczno - Radom - Puławy - Kurów (Lublin). Są to drogi III klasy technicznej, znaczenia międzyregionalnego, z jezdnią dwupasmową. Drogi powiatowe o długości 26,1 km, tworzą powiązania z sąsiednimi gminami. Drogi gminne 55,2 km wymagają na wielu odcinkach modernizacji nawierzchni do uzyskania nawierzchni asfaltowej.

Gmina Dobroń nie odznacza się jednorodną strukturą funkcjonalno-przestrzenną. Jej poszczególne części mają swój indywidualny charakter widoczny zarówno w zabudowie, jak i w krajobrazie oraz w strukturze społeczno-zawodowej ludności.

Ludność gminy Dobroń w 2003 roku liczyła 6437 osób (dane UG). W poszczególnych sołectwach i latach wyglądało to następująco (dla porównania prezentuje się dane NSP z 1998r):

Tabela 5 Ilość osób zameldowanych na terenie gminy Dobroń w rozbiciu na sołectwa i lata (dane UG Dobroń)

Sołectwa	ROK				
	1998	2004	2005	2006	2007 Na 31.12.
Dobroń Duży	422	413	415	418	418
Dobroń Mały	478	563	584	588	588
Dobroń Poduchowny	829	855	882	868	893
Zakrzewki	467	489	500	518	522
Czechło Pierwsze	685	886	891	920	971
Czechło Drugie	757	798	811	829	846
Mogilno Małe	167	178	180	181	181
Mogilno Duże	241	254	248	245	245
Róża	190	166	163	170	177
Barycz	204	211	209	215	218
Ldzań	186	179	178	167	167
Morgi	191	190	194	203	203
Wincentów	185	194	198	198	198
Markówka	144	150	158	162	164
Wymysłów	119	108	107	104	104
Przygoń	87	115	131	143	146
Orpelów	583	593	590	595	600
Poleszyn	195	189	192	191	191
RAZEM	6130	6531	6631	6715	6832

Ludność gminy w ciągu 5 lat zwiększyła się o 301 osób, w 5 sołectwach liczba ludności zmniejszyła się. Istotne wzrosty liczby ludności w niektórych wsiach można wiązać z dużym ruchem budowlanym.

Tabela 6 Ruch naturalny ludności w gminie Dobroń (dane UG Dobroń)

ROK	URODZENIA	ZGONY	PRZYROST NATURALNY
1995	68	70	-2
1998	37	53	-16
2003	38	79	-41
2004	62	62	0
2005	60	67	-7
2006	65	66	-1
2007	64	58	+6
RAZEM	394	455	-61

Jak widać ogólny przyrost naturalny jest ujemny, tylko w 2007 roku był dodatni a w 2005 bliski wartości zerowej.

Tabela 7 Migracja – ruch wędrowniczy ludności (dane UG Dobroń)

	ROK						
	1995	1998	2003	2004	2005	2006	2007
Napływ	94	45	158	184	183	176	202
Odływ	67	90	68	54	76	91	91
Saldo	+27	-45	+90	+130	+107	+85	+111

Saldo migracji tylko w 1998 roku było ujemne natomiast w pozostałych latach wzrastało.

Biorąc pod uwagę liczbę ludności w poszczególnych latach można założyć tendencję wzrostową o wartości $\approx +100$ osób rocznie.

3. Aktualny stan gospodarki odpadami

3.1. Rodzaje, ilości i źródła powstawania odpadów komunalnych

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów na terenie gminy są:

- gospodarstwa domowe
- obiekty infrastruktury związane z handlem, usługami, rzemiosłem, zakładami produkcyjnymi i obiektami użyteczności publicznej w części socjalnej,

Zgodnie z KPGO 2010 wyodrębniono następujące grupy odpadów i źródła ich wytwarzania:

- odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie;
- odpady zielone z ogrodów i parków;
- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, w tym:
  - odpady kuchenne ulegające biodegradacji (domowe odpady organiczne pochodzenia roślinnego i pochodzenia zwierzęcego ulegające biodegradacji),
  - odpady zielone,
  - papier i tektura (opakowania z papieru i tektury, papier i tektura - nieopakowaniowe),
  - odpady wielomateriałowe,
  - tworzywa sztuczne (opakowania z tworzyw sztucznych, tworzywa sztuczne - nieopakowaniowe),
  - szkło (opakowania ze szkła, szkło - nieopakowaniowe),
  - metale (opakowania z blachy stalowej, opakowania z aluminium, pozostałe odpady metalowe),

- odzież, tekstylia,
- drewno,
- odpady niebezpieczne,
- odpady mineralne – ziemia, kamienie oraz drobna frakcja popiołowa czyli odpady ze spalania paliw stałych w piecach domowych (głównie węgla), z uwagi na udział w składzie odpadów komunalnych popiołu wyodrębniono tę frakcję jako nieprzydatną do odzysku i unieszkodliwiania innymi metodami poza składowaniem;
- odpady wielkogabarytowe;
- odpady z czyszczenia ulic i placów - gleba, ziemia i kamienie.

Z danych statystycznych wynika, że około 2/3 odpadów komunalnych generują gospodarstwa domowe, 1/3 tych odpadów powstaje w obiektach infrastruktury.

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie gminy wyliczono według wskaźników generowania ilości odpadów komunalnych podanych przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach (IETU). Przyjęto następujące założenie dotyczące ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w ciągu roku w kilogramach w przeliczeniu na 1 mieszkańca:

– dla terenów wiejskich wskaźnik ten równy jest 170 kg/M/r, w tym: 140 kg/M/r to odpady pochodzące z gospodarstw domowych i 30 kg/M/r odpady pochodzących z obiektów infrastruktury.

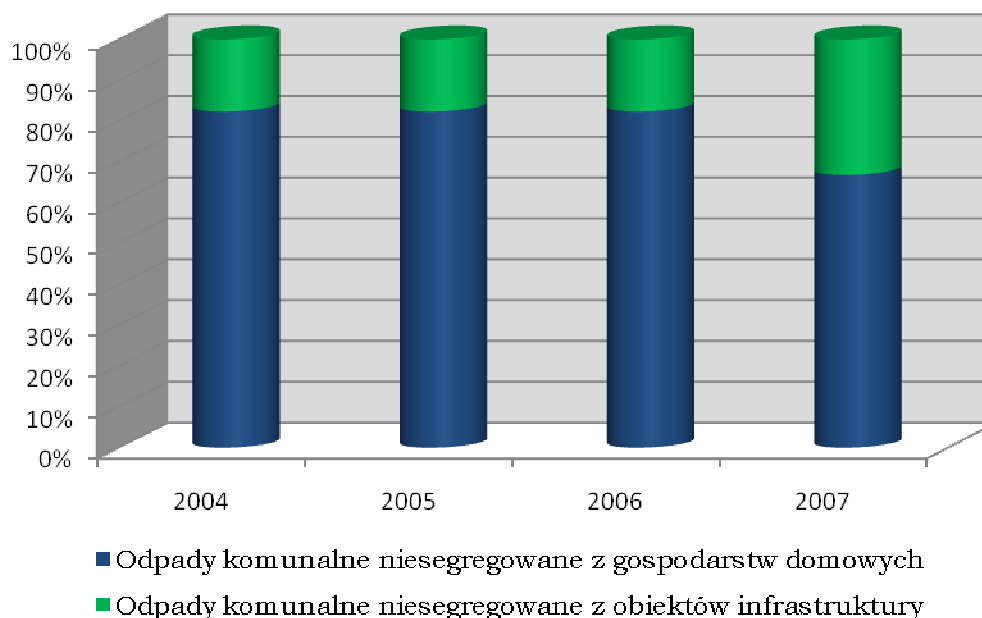
Zgodnie z powyższy ilość wytworzonych na terenie gminy niesegregowanych odpadów komunalnych w latach 2004 -2006 była następująca:

Tabela 8 Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w latach 2004 – 2007 (wg IETU, opracowanie własne)

Rodzaj odpadu	Kod	Ilość odpadów wytworzonych [Mg]			
		2004	2005	2006	2007*
Odpady komunalne nie-segregowane z gospodarstw domowych	20 03 01	914,34	928,34	940,1	1017,97
Odpady komunalne nie-segregowane z obiektów infrastruktury	20 03 01	195,93	198,93	201,45	505,97
Odpady komunalne nie-segregowane łącznie	20 03 01	1110,27	1127,27	1142,55	1523,94

*wskaźniki zgodne z PGO dla powiatu Pabianickiego 223kg/M/r→149kg/M/r i 74kg/M/r

Wykres 1. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w %

Powyższą ilość odpadów należałoby powiększyć o ilość odpadów wytwarzanych w okresie letnim na nieruchomościach letniskowych. Na podstawie informacji uzyskanych w gminie ilość zabudowanych działek letniskowych w 2007 r. wynosiła 474 i 286 niezabudowanych przyjmując średnio 2,5 osoby na nieruchomości i średnio 170 dni w roku ilość odpadów wzrośnie o ok. 50%. Biorąc powyższe pod uwagę oraz PGO dla Powiatu Pabianickiego należy uznać wskaźnik generowania odpadów komunalnych przyjęty w planie powiatowym tj dla terenów wiejskich 223kg/M/rok w tym 149kg/M/r odpadów pochodzących z gospodarstw

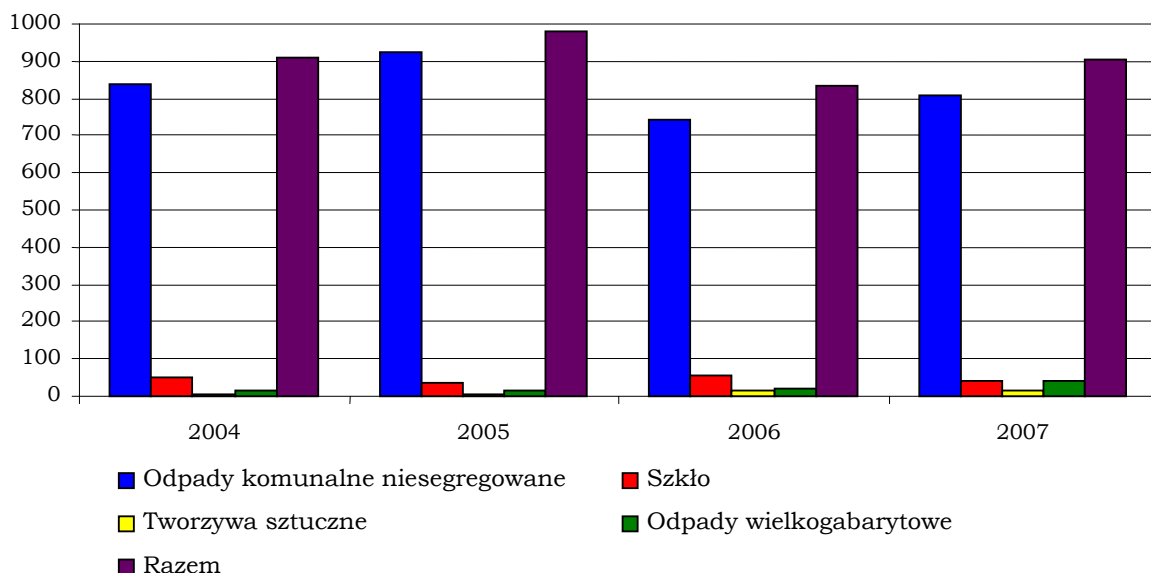
domowych i 74kg/M/r odpadów pochodzących z obiektów infrastruktury. W gminie w 2007r wytworzono 1523,94Mg odpadów komunalnych co przedstawia tabela 9a.

Dla zobrazowania stanu gospodarki odpadami w tabeli 8. przedstawiono ilości odpadów komunalnych zebranych na terenie gminy w latach 2004-2007, w oparciu o karty aktualizacji danych o gospodarce odpadami na terenie gminy uzyskane od firm wywożących odpady.

Tabela 9 Ilości odpadów komunalnych zebranych w latach 2004 – 2007 (wg danych UG Dobroń, opracowanie własne)

Rodzaj odpadu	Kod	Ilość odpadów zebranych [Mg]			
		2004	2005	2006	2007
Odpady komunalne niesegregowane	20 03 01	838,00	924,80	743,7	806,70
Szkło	20 01 02 15 01 07	49,80	35,70	54,40	42,50
Tworzywa sztuczne	20 01 39 15 01 02	5,24	5,38	15,38	13,80
Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	13,60	14,10	18,90	38,60
Razem odpady		906,64	979,98	832,38	901,60

Wykres 2. Rodzaj i ilość odpadów komunalnych [Mg]

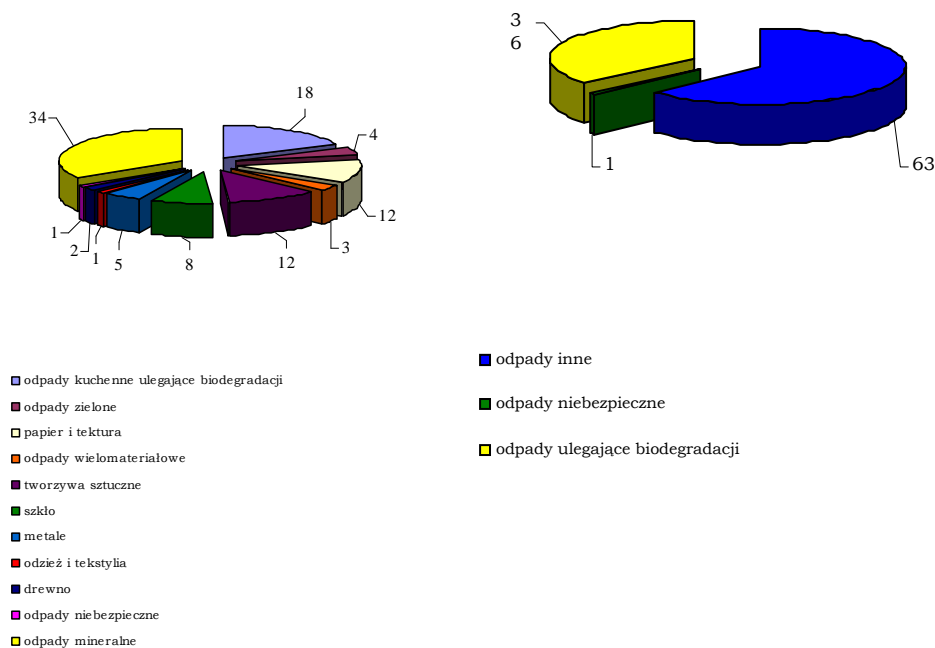
Ilość zebranych odpadów komunalnych na terenie gminy w roku 2007 (901,6 Mg) w porównaniu do roku 2003 (240Mg) wzrosła prawie czterokrotnie. natomiast w latach obowiązywania planu najwyższa była w

2005r. (979,98Mg), uległa obniżeniu ok. 15% w 2006r. aby wzrosnąć ponownie ok. 8% w 2007r

Skład morfologiczny odpadów komunalnych podano w KPGO 2010. Średni skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych, ustalono w oparciu o wyniki badań prowadzonych na terenie kraju w okresie 2000-2005. Skład odpadów zmieszanych (niesegregowanych) wiejskich został przedstawiony na wykresie 3.

Tabela 10 Skład morfologiczny niesegregowanych odpadów komunalnych powstających na terenie gminy (wg KPGO 2010)

Strumień odpadów komunalnych	Odpady komunalne powstające z gospodarstw domowych (%)	Odpady komunalne pochodzące z obiektów infrastruktury (%)
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	18	10
Odpady zielone	4	2
Papier i tektura	12	27
Opakowania wielomateriałowe	3	18
Tworzywa sztuczne	12	18
Szkło	8	10
Metale	5	5
Odzież i tekstylia	1	3
Drewno	2	1
Odpady niebezpieczne	1	1
Odpady mineralne	34	5
Razem	100	100

Wykres 3. Skład morfologiczny odpadów wytworzonych na obszarach wiejskich

Średni skład morfologiczny wytwarzanych zmieszanych odpadów komunalnych na terenie gminy przyjęto wg KPGO 2010. Skład morfologiczny odpadów komunalnych przedstawiono w tabeli 9a

Tabela 11 Bilans odpadów komunalnych wytworzonych w gm. Dobroń w 2007r (wg KPGO 2010, opracowanie własne)

Lp	Nazwa	Ilość [Mg]
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	233,83
2	Odpady zielone	50,84
3	Papier i tektura	258,77
4	Opakowania wielomateriałowe	121,61
5	Tworzywa sztuczne	213,23
6	Szkło	132,03
7	Metale	76,2
8	Odzież i tekstylia	25,36
9	Drewno	25,42
10	Odpady niebezpieczne	15,24
11	Odpady mineralne	371,41
12	Odpady wielkogabarytowe	102,48
razem		1523,94

Selektywna zbiórka odpadów będzie podstawą doboru odpowiednich technologii, które pozwolą zagospodarować odpady komunalne. Określenie ich właściwości, podziału na frakcje i składu morfologicznego pozwala ocenić właściwości paliwowe i zastosowanie odpowiednich metod odzysku.

Odpady biodegradowalne

Do odpadów biodegradowalnych należą:

- Odpady zielone (z ogrodów i parków)
- Odpady kuchenne ulegające biodegradacji
- Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)
- Papier i tektura
- Odzież i tekstylia (z materiałów naturalnych)

Na terenie gminy nie są zbierane w oddzielny sposób odpady biodegradowalne. Z przedstawionego powyżej składu morfologicznego zmieszanych odpadów komunalnych (za KPGO) wynika, że na obszarze gminy w roku 2007 wytworzonych zostało ok **550 Mg** odpadów biodegradowalnych, zawartych w zmieszanych odpadach komunalnych (odpady kuchenne ulegające biodegradacji, odpady zielone, papier i tektura, 25% odzież i tekstylia). Na terenie gminy nie stworzono systemu selektywnej zbiórki papieru i tektury.

Ponadto należy wziąć pod uwagę fakt, że część wytwarzanych odpadów biodegradowalnych w gospodarstwach domowych jest wykorzystywana we własnym zakresie. Szacuje się, że ok. 70% odpadów ulegających biodegradacji na terenach wiejskich jest zagospodarowana we własnym zakresie.

Osady ściekowe

Komunalne osady ściekowe to pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych, a także innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych. Odpady te klasyfikowane są w grupie 19 i

określone kodem 19 08 05 jako ustabilizowane komunalne osady ściekowe. Ich ilość uzależniona jest od zawartości zanieczyszczeń w ściekach, przyjętej i realizowanej technologii oczyszczania oraz stopnia rozkładu substancji organicznej w procesie tzw. stabilizacji.

Na terenie gminy ścieki odprowadzane są do Gminnej Oczyszczalni Ścieków zlokalizowanej w Dobroniu przy ul. Zakrzewki. Oczyszczalnia typu: ECOLO CHIEF” o przepustowości 350 m³/d.

Ilość wytworzonych osadów:

2004 - 173 Mg

2005 – 220 Mg

2006 – 90,4 Mg

2007 – 96,88 Mg

Wytworzone osady ściekowe składowane są na składowiskach odpadów. Gmina podjęła próbę wykorzystania osadów ściekowych w celach rolniczych. Jednak brak środków finansowych spowodował zaniechanie projektu.

Odpady wielkogabarytowe

Wszelkiego rodzaju odpady, które ze względu na duże rozmiary i/lub wagę nie mieszczą się do pojemnika na pozostałe śmieci, mogą być traktowane jako odpady wielkogabarytowe.

Na przykład: stoły, szafy, krzesła, sofy, dywany, wózki dziecięce, materace, pierzyny, sieci na pranie, rowery, zabawki dużych rozmiarów etc.

Średni skład odpadów wielkogabarytowych jest następujący:

- drewno – 60%,

- metale – 30%,

- inne – 10%.

Według wskaźników ITEU można przyjąć, że na terenie gminy powstaje rocznie ponad 100 Mg tych odpadów.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych w strumieniu odpadów komunalnych

Odpady budowlane powstają podczas budowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych. Składają się na nie głównie odpady takie jak: gruz betonowy, ceglany, beton, drewno, materiały ceramiczne, elementy gipsowe, stal, panele, tworzywa sztuczne itp

Średni skład odpadów budowlanych i poremontowych przedstawia się następująco:

- cegła - 40%,
- beton - 20%,
- piasek - 15%,
- bitumiczne nawierzchnie dróg - 8%,
- drewno - 7%,
- metale - 5%,
- inne - 4%,
- tworzywa sztuczne - 1%.

Odpady wytwarzane podczas budowy i remontów powinny być zbierane do oddzielnych pojemników i odbierane przez podmioty zbierające odpady komunalne na zlecenie i koszt wytwórcy, jednak w większości przypadków trafiają do strumienia odpadów komunalnych niesegregowanych. Według wskaźników IETU na terenie gminy może powstawać rocznie ok. 290 Mg odpadów budowlanych

Odpady niebezpieczne

Zgodnie z obowiązującą klasyfikacją odpadów, do odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych (grupa 20) należą:

- rozpuszczalniki,
- kwasy,
- alkalia,
- odczynniki fotograficzne,

- środki ochrony roślin,
- lampy fluorescencyjne,
- urządzenia zawierające freony,
- oleje i tłuszcze inne niż jadalne,
- farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcza i żywice zawierające substancje niebezpieczne,
- leki cytotoksyczne i cytostatyczne,
- baterie i akumulatory,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki,
- drewno zawierające substancje niebezpieczne

Z przedstawionego powyżej składu morfologicznego zmieszanych odpadów wiejskich (za KPGO) wynika, że na obszarze gminy w roku 2007 wytworzonych zostało 11,6 Mg odpadów niebezpiecznych, zawartych w zmieszanych odpadach komunalnych.

Na terenie gminy nie jest prowadzona ogólna selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych.

Natomiast w 2004 roku została wykonana pierwsza inwentaryzacja eternitowych pokryć dachowych. Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania uzyskanych w czasie przeprowadzonej inwentaryzacji określono ilości oraz miejsca występowania tych wyrobów na terenie gminy. W roku bieżącym (2008r.) przeprowadzona była aktualizacja inwentaryzacji. Z uzyskanych informacji wynika, iż na terenie gminy znajduje się ok. 70 tys. m² wyrobów zawierających azbest. Ta ilość azbestu została zinwentaryzowana na ok. 270 posesjach. Spisem objęto dachy domów jednorodzinnych, budynków gospodarczych (w skład których wchodzi: stodoły, obory, szopy, garaże, wiaty itp.) oraz płyty leżące luzem.

Na terenie gminy dominującym wyrobem zawierającym azbest są płyty azbestowo cementowe, które stosowane są w budownictwie jako pokrycia dachowe.

W dniu 26 czerwca 2008 r. został uchwalony przez Radę Gminy w Dobroniu Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dobroń (Uchwała Nr XVI/133/2008).

W programie przedstawione są ogólne mechanizmy oraz zasady na jakich będzie udzielana pomoc finansowa (dotacja do unieszkodliwienia azbestu na wysypisku odpadów niebezpiecznych) dla osób, które będą usuwać elementy zawierające azbest z budynków lub budowli. Pomoc ta ma na celu zachęcenie do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszenie ryzyka związanego z nieprawidłowym unieszkodliwianiem.

Przedstawiony program usuwania azbestu kierowany jest do wszystkich właścicieli i użytkowników posesji na których znajdują się budynki pokryte azbestem, bądź też nieruchomości na których znajdują się wyroby zawierające azbest inne niż pokrycia dachowe.

W tabeli poniżej przedstawiona została ilości wyrobów (płyty faliste azbestowo-cementowe) zawierających azbest w poszczególnych sołectwach, wyrażone w m².

Tabela 12 Zestawienie ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Dobroń (dane UG Dobroń)

Sołectwa	Ilość budynków mieszkalnych	Ilość budynków gospodarczych	Powierzchnia dachów budynków mieszkalnych	Powierzchnia dachów budynków gospodarczych	Ilość posesji	Razem m ²
Dobroń Duży	10	23	1274	3835	30	5214
Dobroń Mały	4	9	630	4936	11	5566
Dobroń Poduchowny	11	21	1423	5325	28	6748
Zakrzewki	7	13	1250	2155	18	3405
Czechło Pierwsze	8	29	1028	4928	35	5986
Czechło Drugie	9	20	1020	6172	25	7392
Mogilno Małe	5	18	588	4267	20	4905

Mogilno Duże	8	18	1115	6658	20	7913
Róża	3	7	420	1398	7	1818
Barycz	3	4	660	594	6	1254
Ldzań	2	4	200	1055	5	1255
Morgi	2	6	300	1868	7	2218
Vincentów	4	8	558	1755	12	2313
Markówka	3	6	383	2195	7	2578
Wymysłów	1	3	180	1568	4	1748
Przygoń	1	1	150	750	2	900
Orpelów	3	17	340	3142	18	3492
Poleszyn	6	11	655	4304	13	4959
RAZEM	90	218	12 174	56 905	268	69 664

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Sektor komunalny, zarówno gospodarstwa domowe jak i instytucje, biura są źródłem powstawania zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych, które wymagają indywidualnego zagospodarowania.

Zużyte i wycofane z eksploatacji urządzenia elektryczne i elektroniczne dzielimy na następujące grupy:

1. Wielkogabarytowy sprzęt gospodarstwa domowego: duże urządzenia chłodnicze, lodówki, zamrażarki, pralki, suszarki, zmywarki, kuchnie, piece elektryczne, płyty kuchenne, kuchenki mikrofalowe, urządzenia grzewcze, grzejniki elektryczne, wentylatory, klimatyzatory i inne;
2. Małogabarytowy sprzęt gospodarstwa domowego: odkurzacze, zamiatarki, żelazka, tostery, frytkownice, młynki do kawy, krajalnice elektryczne, ekspresy do kawy, suszarki do włosów, elektryczne szczoteczki do zębów, golarki, zegary, wagi;
3. Sprzęt informatyczny i telekomunikacyjny: scentralizowane przetwarzanie danych: serwery, mikrokomputery, drukarki; osobiste urządzenia komputerowe: komputery osobiste, laptopy, notbooki, notpady, drukarki, kopiarki, elektryczne i elektroniczne maszyny

- do pisania, kalkulatory kieszonkowe i biurowe, systemy i terminale użytkowników, faksymile, teleksy, telefony, automaty telefoniczne, automaty bezprzewodowe, telefony komórkowe, automatyczne sekretarki i inne;
4. Sprzęt radiowo-telewizyjny i muzyczny: zestawy radiofoniczne (radia z budzikiem, radiomagnetofony), telewizory, kamery wideo, magnetowidy, zestawy HF, wzmacniacze, instrumenty muzyczne i inne;
  5. Sprzęt oświetleniowy: oprawy oświetleniowe, lampy fluorescencyjne, lampy fluorescencyjne kompaktowe, lampy wyładowcze, w tym wysokociśnieniowe lampy sodowe, lampy halogenowe, lampy sodowe niskociśnieniowe, inny sprzęt oświetleniowy;
  6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne: wiertarki, piły, maszyny do szycia, zabawki elektroniczne, sprzęt medyczny, przyrządy monitorowania i kontrolno-sterujące;
  7. Zabawki elektroniczne, sprzęt rekreacyjny i sportowy: koleжки elektryczne i samochody wyścigowe, konsole gier wideo, gry wideo, sprzęt sportowy wyposażony w urządzenia elektryczne i elektroniczne;
  8. Sprzęt medyczny: sprzęt do radioterapii, sprzęt kardiologiczny, sprzęt do dializowania, respiratory, sprzęt medycyny jądrowej, sprzęt laboratoryjny do analiz In vitro, analizatory, zamrażarki i inne;
  9. Przyrządy monitorowania i kontrolno-sterujące: detektory dymu, regulatory ogrzewania, termostaty;
  10. Automatyczne urządzenia dozujące: automaty z gorącymi napojami, automaty z gorącymi lub zimnymi napojami w butelkach i puszkach, automaty z produktami stałymi, bankomaty, inne urządzenia automatyczne dozujące.

Na podstawie danych uzyskanych w trakcie obwoźnej zbiórki odpadów oraz w informacji przekazanych z punktów sprzedaży sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie gminy w poszczególnych latach zebrano:

- 2003 rok – 0,13 Mg
- 2004 rok – 1,08 Mg
- 2005 rok – 1,96 Mg
- 2006 rok – 2,22 Mg
- 2007 rok – 2,66 Mg

W gminie nie prowadzono badań strumienia zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych. Szacuje się, iż na terenie gminy ilość powstających odpadów kształtuje się na poziomie 2,69 Mg.

W dniach 15 – 16 maja 2008 roku po raz pierwszy została przeprowadzona zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z terenu gminy Dobroń. Zbiórka była przeprowadzona przez firmę „REMONDIS Elektrocycling” Sp. z o.o. w Łodzi ul. Pryncypalna 132/134. Podczas zbiórki zebrano 2,24 Mg odpadów.

Zebrany sprzęt został przekazywany do firmy „REMONDIS Elektrocycling” Sp. z o.o. w Łodzi.

Tabela 13 Ilość zebranych odpadów sprzętu elektrycznego i elektronicznego w roku 2008 (dane UG Dobroń)

Rodzaj odpadu	Kod	Ilość odpadów zebranych [Mg]
Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	16 02 13	0,006
Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	16 02 14	0,004
Zużyte urządzenia zawierające freon	20 01 23*	0,49
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	20 01 35*	1,37
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	20 01 36*	0,375

Odpady – środki ochrony roślin

W chwili obecnej na terenie gminy nie ma punktu zbierania odpadów pochodzących np. z środków ochrony roślin.

Odpady – padłe zwierzęta

Odbiorem padłych zwierząt z terenu gminy Dobroń zajmuje się firma „HET-MAN” z siedzibą we wsi Florianów 24. Urząd Gminy od 2002 r. ma podpisaną z tą firmą umowę którą odnawia co rok.

Tabela 14 Ilości odebranej padliny (dane UG Dobroń)

Lp.	Rok	Ilość w szt.	Ilość w [Mg]
1.	2004	b.d.	b.d.
2.	2005	18	4,76
3	2006	17	5,15
4.	2007	15	3,96

Odpady opakowaniowe

Odpady opakowaniowe są to odpady powstałe z opakowań jednostkowych, zbiorczych, transportowych zastosowanych w ramach całego systemu pakowania towarów wprowadzanych do obrotu. Odpady te powstają również w gospodarstwach domowych.

Określono szacunkowe ilości powstających odpadów opakowaniowych na podstawie wskaźników, opracowanych przez Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Opakowań w Warszawie. Przyjęto jednostkowy wskaźnik na poziomie 45-48 kg/M/a.

Tabela 15 Szacunkowe ilości odpadów opakowaniowych w 2007r. (dane UG Dobroń)

Strumień odpadu	Udział procentowy strumienia odpadu %	Ilość odpadu Mg/rok
Papier i tektura	37	113,75
Opakowania wielomateriałowe	4	12,3
Tworzywa sztuczne	14	43
Opakowania szklane	27	63
Błacha stalowa	4	12,3
Aluminium	2	6,1
Drewno	12	36,89
Σ	100	287,34

3.2. Istniejące systemy zbierania odpadów

Zasady zbiórki i wywozu odpadów komunalnych regulowane są Uchwałą Nr XXXII/211/2005 Rady Gminy w Dobroniu z dnia 7 grudzień 2005 r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dobroń”.

Regulamin utrzymania czystości i porządku, określa szczegółowy sposób zbierania odpadów, określono jakie rodzaje odpadów komunalnych właściciele nieruchomości mają obowiązek segregować (odpady z tworzyw sztucznych, szkło bezbarwne i kolorowe, makulatura, odpady niebezpieczne, wielkogabarytowe, odpady z budowy i remontów). Mieszkańcy gminy mogą korzystać z pojemników do segregacji odpadów ustawionych przez gminę

Gmina poinformowała mieszkańców poprzez opracowanie wyciągu z regulaminu o zasadach systemu gospodarowania odpadami i rozdysponowanie w/w informacji przez sołtysów.

Właściciele nieruchomości są zobowiązani do zawarcia umów z podmiotem uprawnionym na odbiór odpadów komunalnych oraz wyposażenie nieruchomości w pojemniki, na odpady. Pojemniki na odpady nie segregowane dostarczane są właścicielowi nieruchomości odpłatnie przez podmiot uprawniony.

Tabela 16 Zestawienie pojemników na odpady komunalne (stan na 31.12.2007r.) (dane UG Dobroń)

Lp.	Wielkość pojemnika [dm ³]	Ilość pojemników	
		„EKO-REGION”	„STRACH”
1.	80	40	18
2.	110	23	-
3.	120	1018	89
4.	140	-	62
5.	240	128	25
6.	1100	49	2
7.	kontener [Mg] 7,5	11	-
Razem		1269	196

Na terenach działek letniskowych Ldzań i Barycz wprowadzona jest w okresie letnim sprzedaż worków foliowych, w których odpady wywożone są transportem firmy EKO-REGION raz w tygodniu.

Firmy posiadające decyzję wydaną przez Wójta Gminy Dobroń na odbiór odpadów komunalnych:

- 1 „EKO-REGION” Sp. z o.o. ; 97-400 Bełchatów, ul. Bawełniana 18 - Decyzja Nr. 4/06 wydana w dniu 23.10.2006 r., ważna do dnia 30.09.2016 r.
- 2 Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach; 42-200 Częstochowa, ul. Kosmowskiej 6 m 94 - Decyzja Nr. 1/07 wydana w dniu 26.02.2007 r., ważna do dnia 31.12.2009 r.

Ilość osób mających podpisane umowy z w/w firmami (na dzień 31.05.2008r.)

1. „EKO-REGION” Sp. z o.o. – 1203
2. „STRACH” – 196 umów

Tabela 17 Zestawienie podpisanych umów z odbiorcami odpadów komunalnych (dane UG Dobroń)

Lp.	Miejscowości	Ilość podpisanych umów	Firma
1.	Barycz	34	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
2.	Chechło Pierwsze	207	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		12	„STRACH”
3.	Chechło Drugie	204	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		9	„STRACH”
4.	Dobroń Duży	41	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		6	„STRACH”
5.	Dobroń Mały	21	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		10	„STRACH”
6.	Dobroń	414	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		56	„STRACH”
7.	Ldzań	22	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		5	„STRACH”
8.	Kolonja Ldzań,	21	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		2	„STRACH”
9.	Mogilno Duże	19	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		17	„STRACH”
10.	Mogilno Małe	13	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		-	„STRACH”
11.	Markówka	20	„EKO-REGION” Sp. z o.o.

		4	„STRACH”
12.	Orpelów	85	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		22	„STRACH”
13.	Poleszyn	1	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		23	„STRACH”
14.	Przygoń	48	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		-	„STRACH”
15.	Róża	22	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		7	„STRACH”
16.	Wincentów	8	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		9	„STRACH”
17.	Wymysłów	6	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		4	„STRACH”
18.	Morgi	4	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		3	„STRACH”
19.	Brogi	2	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		2	„STRACH”
20.	Talar	7	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		-	„STRACH”
21.	Zimne Wody	2	„EKO-REGION” Sp. z o.o.
		3	„STRACH”

W stosunku do 2003 roku wzrosła liczba podpisanych umów na wywóz odpadów o 367. Obecnie w obiegu funkcjonuje 1399 umów.

1. Eko-Region z Bełchatowa – z firmą podpisało umowy 916 osób w 18 sołectwach
2. PPHU Dariusz Kalwinek Zelów zezwolenie ważne do czerwca 2004r. – umowy podpisało 116 osób w 13 sołectwach

Na terenie gminy funkcjonuje 5 firm posiadających decyzje wydane przez Wójta Gminy Dobroń na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości płynnych w tym:

1. Wywóz nieczystości płynnych Głowiński Jacek; 95-200 Pabianice, ul. Jesionowa 2 - Decyzja Nr. 5/06 wydana w dniu 25.10.2006 r., ważna do dnia 31.12.2015 r.
2. Wywóz nieczystości płynnych Skiba Jarosław; 95-200 Pabianice, ul. Nowowolska 56 - Decyzja Nr. 3/07 wydana w dniu 23.10.2007 r., ważna do dnia 31.12.2017 r.

3. Wywóz nieczystości płynnych Maczyszyn Cezary; 95-054 Ksawerów, ul. Górna 13 - Decyzja Nr. 2/06 wydana w dniu 25.08.2006r., ważna do dnia 31.12.2010 r.
4. Wywóz nieczystości płynnych Sobczyński Bogumił; Terenin 20 - Decyzja Nr. 6/06 wydana w dniu 31.10.2006 r., ważna do dnia 31.12.2015 r.
5. Wywóz nieczystości płynnych Feliniak Ryszard; 95-200 Pabianice, ul. Bracka 33 - Decyzja Nr. 2/07 wydana w dniu 12.04.2007 r., ważna do dnia 31.12.2010 r.

Sukcesywnie likwidowane są miejsca gdzie mieszkańcy wyrzucają śmieci – sprzątane są rowy przydrożne, tereny leśne, działki gminne.

Na 36 zidentyfikowanych w 2003 roku nielegalnych wysypisk uprzątnięto 11. Odpady zostały wywiezione przez koncesjonowaną firmę a teren zrekultywowany.

Odbiorem padłych zwierząt z terenu gminy Dobroń od 2002r zajmuje się firma „HETMAN” Umowa jest corocznie odnawiana.

Selektywna zbiórka odpadów

Na terenie gminy funkcjonuje selektywna zbiórka odpadów. Urząd Gminy w Dobroniu posiada podpisaną umowę z firmą „EKO-REGION” na obsługę tego typu zbiórki. Na terenie gminy rozstawionych zostało 15 zestawów do segregacji odpadów, każdy punkt zbiórki składa się z 3 pojemników: na opakowania plastikowe typu PET o pojemności 2,5[m³], na szkło białe o pojemności 1,5[m³] i na szkło kolorowe o pojemności 1,5[m³]. Częstotliwość opróżniania pojemników to 1 raz w miesiącu, a w okresie letnim (maj- wrzesień) 2 razy w miesiącu. Zebrane odpady przekazywane są do powtórnego przerobu. Transport i odbiór odpadów odbywa się specjalnie przystosowanymi pojazdami. Ponadto gmina wspólnie ze szkołami przeprowadza akcje sprzątania świata.

Gmina organizuje zbiórkę odpadów wielkogabarytowych, która jest przeprowadzana dwa razy w roku (wiosna, jesień) przez firmę „EKO-REGION”. Z uwagi na fakt iż na terenie gminy istnieje wiele działek letni-

skowych w miesiącach od maja do października dodatkowo zbierane są odpady z terenów letniskowych. Zbiórkę przeprowadza również firma „EKO-REGION”.

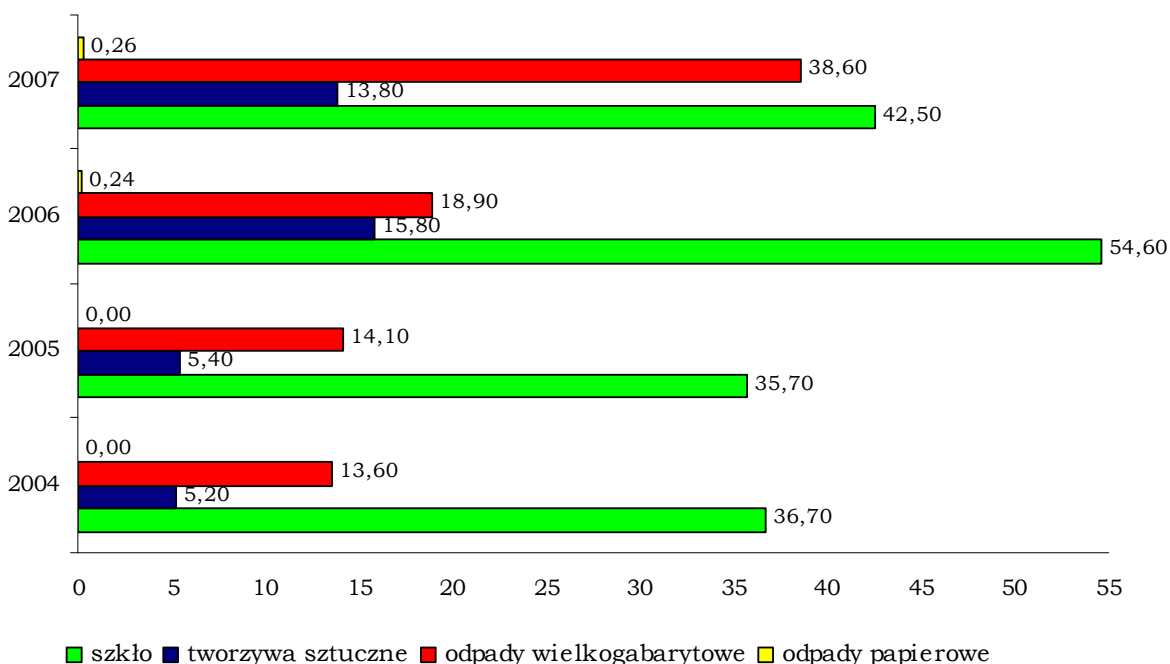
3.3. Rodzaj i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku

W zakresie odzysku prowadzony jest wyłącznie recykling materiałowy selektywnie zbieranych odpadów papieru, tektury, szkła, tworzyw sztucznych.

Tabela 18 Rodzaj i ilość odpadów komunalnych poddawanych procesom odzysku (dane UG Dobroń)

Rodzaj odpadu (kod)	Metoda odzysku	Rok			
		2004	2005	2006	2007
20 01 02 szkło	R-14	36,70	35,70	54,60	42,50
20 01 39 tworzywa sztuczne	R-14	5,20	5,40	15,80	13,80
20 03 07 odpady wielkogabarytowe	R-15	13,60	14,10	18,90	38,60
20 01 01 odpady papierowe	R-5			0,24	0,26
Łącznie		55,5	55,2	89,54	95,16

Wykres 4. Rodzaj i ilość odpadów komunalnych poddanych procesom odzysku w [Mg]

Analizując w latach 2004-2007 stosunek ilości odpadów zbieranych selektywnie do wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie gminy można zauważyć tendencję rosnącą. W 2004 roku zebrano selektywnie 4,8% odpadów. W 2005 roku nastąpił nieznaczny spadek do 4,7% aby w 2006 roku wzrosnąć do 7,2% a w 2007 roku do 7,6%.

Pomimo tendencji wzrostowej procentowy udział odpadów zbieranych selektywnie świadczy o niskiej efektywności selektywnego zbierania odpadów komunalnych wynikającej prawdopodobnie z małej dostępności pojemników (1 komplet pojemników przypada na 9 ha pow. mieszkalnej) i braku zachęt ekonomicznych.

Na terenie gminy brak jest instalacji do odzysku odpadów komunalnych.

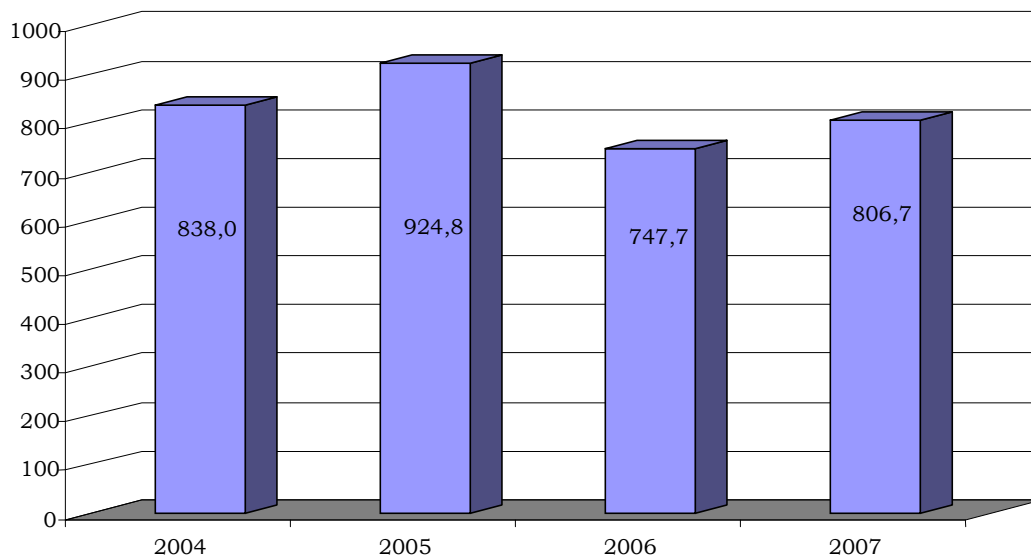
3.4. Rodzaj i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania

Jedyną metodą unieszkodliwiania zmieszanych odpadów komunalnych jest ich składowanie.

Tabela 19 Rodzaj i ilość odpadów komunalnych poddawanych procesom unieszkodliwiania (dane firm odbierających odpady)

Rodzaj odpadu (kod)	Metoda odzysku	Rok			
		2004	2005	2006	2007
20 03 01	D-5	838	924,8	747,7	806,7

Wykres 5. Ilość odpadów komunalnych poddawanych procesom unieszkodliwiania [Mg]

Firmy zajmujące się odbiorem niesegregowanych odpadów komunalnych przekazują je do unieszkodliwiania poprzez składowanie na składowiskach:

- „Eko-Region” – Wola Kruszyńska, Dylów, Kamieńsk
- Wiesław Strach – Wola Krzysztoporska, Sobuczyna, Pęczniewo

Na terenie gminy brak jest instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

3.5. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami

Nielegalne deponowanie odpadów w środowisku – dzikie wysypiska

Jednym z problemów w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy jest powstawanie nielegalnych składowisk odpadów. Dzikie wysypiska powstają na skutek złej woli mieszkańców, którzy chcą uniknąć opłat za odbiór odpadów przez koncesjonowane firmy i obojętna i niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców. Wiele osób pozbywa się swoich

odpadów pozostawiając je w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Są to miejsca położone na peryferiach wsi, oddalone od zabudowań mieszkalnych, najczęściej stare wyrobiska lub obszary leśne. Likwidacja dzikich wysypisk jest obowiązkiem właściciela terenu.

Na 36 zidentyfikowanych w 2003 roku nielegalnych wysypisk uprzątnięto 11. Odpady zostały wywiezione przez koncesjonowaną firmę a teren zrekultywowany.

Tabela 20 Zestawienie dzikich wysypisk uprzątniętych (dane UG Dobroń)

Lp	Obręb (lokalizacja)	Powierzchnia składowania odpadów m ²	Miaższość składowanych odpadów m ³
1	Mogilno Duże	100	15
2	Mogilno Duże	200	12
3	Mogilno Duże	1000	300
4	Poleszyn	450	30
5	Dobroń Duży	1000	5
6	Dobroń Duży	200	37
7	Mogilno Duże	100	4
8	Ldzań	5000	35
9	Mogilno Duże	200	8
10	Mogilno Duże	1400	350
11	Dobroń Duży	350	15
Łącznie		10000	811

Sukcesywnie likwidowane są miejsca gdzie mieszkańcy wyrzucają śmieci – sprzątane są rowy przydrożne, tereny leśne, działki gminne.

Nie objęcie wszystkich mieszkańców umowami na wywóz odpadów komunalnych.

Brak świadomości ekologicznej części mieszkańców gminy stanowi, iż część gospodarstw unika legalnego usuwania odpadów z nieruchomości, w związku z tym ilość podpisanych umów stanowi obecnie 61% w stosunku do ilości posesji na których powinny znajdować się pojemniki na odpady i które powinny posiadać podpisane umowy na odbiór wytworzonych odpadów.

Niskie efekty selektywnej zbiorki odpadów.

Na koniec 2007 roku tylko 7,6% wytwarzanych odpadów na terenie gminy zbieranych było selektywnie. Wynika to prawdopodobnie z małej dostępności pojemników i braku zachęt ekonomicznych.

Brak systemu selektywnej zbiorki odpadów niebezpiecznych pochodzenia komunalnego.

Na dzień dzisiejszy gmina nie zorganizowała systemu zbierania niebezpiecznych odpadów zawartych w odpadach komunalnych. Nie wybudowano zgodnie z założeniami zawartymi w Gminnym Planie Gospodarki Odpadami na lata 2004-2008 Gminnego Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych.

Brak systemu selektywnej zbiorki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Na dzień dzisiejszy gmina nie zorganizowała systemu zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Nie podjęto działań związanych ze zbiórką odpadów biodegradowalnych u źródła.

Brak systemu selektywnej zbiorki odpadów budowlanych

Na dzień dzisiejszy gmina nie zorganizowała systemu zbierania odpadów budowlanych. Zgodnie z prawem wytwórca odpadów może przekazywać je do wykorzystania osobom fizycznym na własne cele.

Niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

Niedostateczna edukacja ekologiczna mieszkańców, brak zdecydowanych działań gminy w tym zakresie.

3.6. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych

Prognozując zmiany ilości i jakości odpadów komunalnych w gminie w latach 2007 -2015 wzięto pod uwagę założenia zawarte w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 oraz tendencje występujące w województwie łódzkim za (PGO Województwa Łódzkiego 2011).

Przyjęto następujące założenia:

- nie przewiduje się istotnych zmian składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych;
- wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów na jednego mieszkańca wsi kształtował się będzie na poziomie co najmniej 0,5% w skali roku;
- wzrost poziomu selektywnego zbierania odpadów z obecnych 5 - 7% (w stosunku do całości wytwarzanych odpadów) do 10% w 2010 r. i 20% w 2018 r., co spowoduje zmiany ilości i składu odpadów niesegregowanych, zmniejszy się w nich głównie zawartość papieru, tworzyw sztucznych, szkła i metali;
- ilość pozostałych odpadów w grupie 20 wzrastać będzie średnio o 1% w skali roku.

Porównując ilości wytworzonych odpadów komunalnych na przestrzeni lat 2004 - 2007 przyjęto wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów na jednego mieszkańca na poziomie 1% w skali roku.

Na prognozowane ilości wytwarzanych odpadów komunalnych wpływać będzie liczba mieszkańców gminy, zmiany w poziomie dochodów ludności oraz zmiany jednostkowych wskaźników emisji odpadów. Prognozę zmian wskaźników emisji wykonano w oparciu o wskaźniki zamieszczone w *Krajowym planie gospodarki odpadami 2010*. Założono roczne zmiany emisji poszczególnych wskaźników na poziomie 1%. Do prognozy zmian liczby ludności gminy w latach: 2008, 2011 i 2015, wykorzystano prognozy demograficzne podane w PGO województwa łódzkiego 2011

Tabela 21 Prognoza zmian ludności gminy na lata 2008-2015 w % (wg GUS, opracowanie własne)

Lata	Prognozowana liczba ludności	Wskaźnik liczby ludności w stosunku do 2005 roku
2010	6548	98,76
2014	6510	98,18
2018	6497	97,98

Prognozowane ilości odpadów komunalnych w latach: 2010, 2014 i 2018 zostały obliczone na podstawie wyżej zamieszczonych procentowych wskaźników zmian ludności przy uwzględnieniu rocznych wskaźników zmiany emisji odpadów (1% rocznie).

1523,94Mg – ilość odpadów niesegregowanych wytworzona w 2007 r. – tab.7 Szacunkowe ilości odpadów komunalnych dla w/w lat przedstawiają się następująco:

- **2010 r.:** $0,9876 \times 1523,94 \times 1,03 = 1550,19 \text{ Mg}$
- **2014 r.:** $0,9818 \times 1550,19 \times 1,04 = 1582,86\text{Mg}$
- **2018 r.:** $0,9798 \times 1582,86 \times 1,04 = 1612,92 \text{ Mg}$

Odpady biodegradowalne

Wzrost ilości odpadów biodegradowalnych będzie również następował w tempie 5% w skali 5 lat i będzie wynosił:

2010 r. – 553,04 Mg

2014 r. - 564,69 Mg

2018 r. – 575,41 Mg

Z polskiego prawa wynika konieczność zmniejszenia ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji. Ilość wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji w 1995r. wyznaczona została w KPGO 2010 na poziomie 47 kg / rok przypadających na 1 mieszkańca terenów wiejskich. Ilość wytworzonych odpadów wytworzonych w 1995r na terenie gminy wynosiła 280,83Mg

Według ustawy o odpadach do obowiązkowych zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:

- a) do dnia 31 grudnia 2010 r. – do nie więcej niż 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- b) do dnia 31 grudnia 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- c) do dnia 31 grudnia 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,

w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

W zakresie rozwiązań organizacyjnych i techniczno - technologicznych przewiduje się, że będzie następować:

- rozwój selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- przyspieszenie działań w zakresie realizacji ponadgminnych systemów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji - poprzez budowę instalacji biologicznego i termicznego przekształcania odpadów.

3.7.Cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia

1. Objęcie umowami na odbieranie odpadów komunalnych 100% mieszkańców, najpóźniej do końca 2010 r.

Powyższy termin przyjęto z uwagi na fakt, iż objęcie wszystkich mieszkańców gminy do końca 2009 r. wydaje się nierealne

2. Zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, najpóźniej do końca 2010 r.

Powyższy termin przyjęto z uwagi na fakt, iż objęcie wszystkich mieszkańców gminy do końca 2009 r. wydaje się nierealne

3. objęcie systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji do roku 2010

- opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów) 15%¹⁾,
- odpady budowlane: 50%¹⁾,
- odpady wielkogabarytowe: 50%,
- odpady niebezpieczne (z grupy odpadów komunalnych): 20%,

9. Osiągnięcie w roku 2014 zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:

- opakowania razem – odzysk 60%   recykling 55% - 80%¹⁾
- opakowania z tworzyw sztucznych: 22,5%^{1),2)},
- opakowania z aluminium 50%¹⁾
- opakowania metalowe: 50%¹⁾,
- opakowania z papieru i tektury: 60%¹⁾
- opakowania ze szkła: 60%¹⁾,
- opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów) 15%¹⁾
- odpady budowlane: >50%<80%,
- odpady wielkogabarytowe: 55%,
- odpady niebezpieczne (z grupy odpadów komunalnych): 55%.

1) Nie dotyczy opakowań mających bezpośredni kontakt z produktami leczniczymi określonymi w przepisach ustawy z dnia 6 września 2001 r. — Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 533, z późn. zm.) oraz opakowań po Środkach niebezpiecznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638, z późn. zm.).

2) Do poziomu recyklingu zalicza się wyłącznie recykling, w wyniku którego otrzymuje się produkt wykonany z tworzywa sztucznego.

Osiągnięcie w roku 2010 zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów: opakowania z papieru i tektury - 50%, opakowania ze szkła - 45%, opakowania z tworzyw sztucznych - 30%, opakowania metalowe - 45%, opakowania wielomateriałowe - 30%, odpady wielkogabarytowe - 50% odpady budowlane - 40% odpady niebezpieczne (z grupy odpadów komunalnych) -20%

3.8. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami i systemem gospodarowania odpadami

Głównymi kierunkami działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi są:

- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów i właściwego postępowania z nimi oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno- edukacyjnej w tym zakresie,
- zwiększenie nadzoru nad spełnieniem wymogów określonych w zezwoleniach w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

3.8.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko

Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów jest priorytetem w polityce gospodarki odpadami. W celu zachęty mieszkańców do redukcji ilości produkowanych odpadów stosować należy następujące działania:

- edukacja społeczna: w systemie nauczania, począwszy od zajęć w szkołach podstawowych i gimnazjach,
- za pomocą środków masowego przekazu (lokalna prasa),
- za pomocą rozpowszechnianych ulotek, akcji plakatowej itp.
- edukacja promująca prawidłowe postępowanie z pojazdami wycofanymi z eksploatacji,
- rozpropagowanie zaprzestania stosowania jednorazowych baterii mało gabarytowych,
- informowanie mieszkańców o konieczności zbierania olejów odpadowych oraz sposobie ich zbierania

Działania powinny mieć charakter informacyjno – edukacyjny. Poza przekazywaniem treści edukacyjnych (np. jak zmniejszyć ilość odpadów)

należy informować o ilości zebranych odpadów niebezpiecznych, i ich szkodliwym oddziaływaniu na środowisko, miejscach i sposobach selektywnego zbierania odpadów, terminach odbioru, o oznakowaniach umieszczanych na opakowaniach.

W ramach prowadzonej edukacji należy np. zachęcać mieszkańców do kupowania towarów w opakowaniach wielokrotnego użytku oraz w opakowaniach ulegających biodegradacji, rezygnacji z przedmiotów jednorazowego użytku, informowania o toksycznych produktach i możliwości zakupów alternatywnych artykułów oraz wzmocnienia działania edukacyjne skierowane do wytwórców odpadów niebezpiecznych z sektora małych i średnich przedsiębiorstw w celu ograniczenia wytwarzania odpadów niebezpiecznych.

3.8.2. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Osiągnięcie zakładanych celów w zakresie zbierania odpadów komunalnych wymaga realizacji następujących działań:

- kontrolowania przez gminę stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z firmami odbierającymi odpady, co skutkować powinno objęciem stosownymi umowami 100 % mieszkańców;
- kontrolowania przez gminę sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości
- doskonalenie systemów ewidencji wytwarzanych, poddawanych odzyskowi oraz unieszkodliwianiu odpadów komunalnych.
- skuteczniejsze nawiązywanie kontaktów przez gminę z organizacjami odzysku zajmującymi się zbieraniem np. baterii,

- zwiększenie ilości pojemników do selektywnego zbierania odpadów
- stworzenie systemów zbierania baterii małych gabarytowych z małych i średnich przedsiębiorstw, gospodarstw domowych oraz jednostek handlu detalicznego
- stworzenie systemu zbierania olejów odpadowych ze źródeł rozproszonych np. z gospodarstw domowych

Zgodnie z wytyczonymi celami w zakresie odzysku i recyklingu wymagane jest prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania następujących frakcji odpadów komunalnych:

- odpady zielone z ogrodów i parków,
- papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
- odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
- tworzywa sztuczne i metale,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, itd.),
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlano-remontowe.

Jednym z zasadniczych kierunków działań jest intensywny wzrost zastosowania zarówno biologicznych, jak i termicznych metod przekształcania odpadów komunalnych. Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji związane jest z koniecznością budowy linii technologicznych do ich przetwarzania:

- kompostowni odpadów organicznych,
- linii mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów,
- instalacji fermentacji odpadów (organicznych lub zmieszanych),
- zakładów termicznego przekształcania odpadów komunalnych.

Podstawą gospodarki odpadami komunalnymi powinien stać się regionalny zakład zagospodarowania odpadów (ZZO) o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego min. przez 150 tys. mieszkańców, spełniający w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki. winien zapewniać co najmniej następujący zakres usług:

- sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie,
- kompostowanie odpadów zielonych,
- mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie odpadów niepodlegających procesom odzysku i pozostałości z sortowni,
- zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych,
- składowanie przetworzonych odpadów niepodlegających procesom odzysku i recyklingu.

Zgodnie z założeniami zawartymi w Planie Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego 2010 oraz zgłoszone do ww. planu przez samorzady lokalne oraz inne podmioty różnego rodzaju inwestycje służące zagospodarowywaniu odpadów, województwo łódzkie zostało podzielone na 10 rejonów obsługi, w których główną rolę odgrywają zakłady zagospodarowywania odpadów. Gminy wchodzące w skład rejonów mogą tworzyć Celowe Związki Gmin w celu prowadzenia wspólnych działań w zakresie zagospodarowania odpadów.

Gminy mogą wzajemnie współpracować przez powołanie podmiotu gospodarczego zarządzającego zakładem gospodarowania odpadów lub w ramach współpracy w ramach związku gmin. Współpraca pomiędzy gminami, jeżeli gmina przejęłaby obowiązki od wytwórców odpadów może przyjąć dwie formy:

- **powołanie wspólnej struktury** – gminy powołują odrębny podmiot mający osobowość prawną, strukturę organizacyjną i statut, w celu realizacji i eksploatacji zakładów gospodarowania odpadami lub prowadzenia kompleksowo gospodarki odpadami

komunalnymi. W praktyce może dojść do utworzenia związku komunalnego lub spółki prawa handlowego.

lub może to być:

- **umowa (porozumienie)** – czyli długoterminowa współpraca pomiędzy gminami a gminą będącą właścicielem zakładu zagospodarowania odpadów. Gminy korzystają z możliwości jakie oferuje zakład i ponoszą opłaty od ilości zagospodarowanych i unieszkodliwianych odpadów. W takich przypadkach nie powstaje więc odrębna jednostka organizacyjna. Kontrakt powinien być długoterminowy, aby zapewnić stabilność gminom „usługobiorcom”. Formalnie taka struktura współpracy odpowiada pojęciu porozumienie komunalne.

Niezależnie od podjętej formy współpracy (powołanie wspólnej struktury czy umowa (porozumienie) gminy uczestniczące w tych przedsięwzięciach powinny rozważyć budowę stacji przeładunkowych, szczególnie kiedy odległość między obszarem zbierania odpadów a zakładem zagospodarowania odpadów jest większa niż 30 km. Budowa stacji przeładunkowej pozwoliłaby na zwiększenie efektywności ekonomicznej i eksploatacyjnej pojazdów pierwszego stopnia wywozu. Stosowana na stacjach przeładunkowych obróbka odpadów może być mniej lub bardziej rozbudowana w zależności od potrzeb zakładów odbierających odpady ze stacji. Tak na przykład może obejmować: wydzielenie składników użytecznych z odpadów, ich doczyszczanie i obróbkę wstępną (np. rozdrabnianie, prasowanie w bele).

W wojewódzkim planie teren gminy zaproponowano objąć ZZO, umiejscowionym wraz z kompostownią, rozbudową składowiska, i budową sortowni w miejscowości Wola Kruszyńska gm. Bełchatów. Jest to Rejon Obsługi VI obejmujący cały powiat bełchatowski, gm. Buczek, powiat pabianicki bez miasta Konstantynów Łódzki i gminy Lutomiersk, gmina Grabica, Moszczennica i Wola Krzysztoporska (pow. piotrkowski).

3.8.3 Działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.

Realizacja zadań w zakresie odzysku i zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji polegać będzie przede wszystkim na popularyzacji kompostowania odpadów organicznych przez mieszkańców we własnym zakresie. Zakłada się, że co najmniej 70% domowych odpadów organicznych będzie zagospodarowywana we własnym zakresie.

Inną możliwością jest zorganizowanie odbioru odpadów biodegradowalnych jest odbiór u źródeł poprzez rozpropagowanie i rozprowadzenie wśród mieszkańców specjalnych worków lub pojemników. Proponuje się w okresach jesiennych przeprowadzanie bezpłatnej dla mieszkańców gminy akcji odbioru odpadów biodegradowalnych – liście, skoszona trawa, drobne gałęzie (szczególnie na terenach o zwiększonej intensywności zabudowy.

Nie zagospodarowane odpady biodegradowalne powinny być zbierane selektywnie i zagospodarowane w ramach regionalnego ZZO w procesie kompostowania. Głównym zadaniem ZZO ma być wyselekcjonowanie jak największej ilości odpadów, które mogą być poddane recyklingowi czy odzyskowi oraz ograniczenie składowania odpadów ulegające biodegradacji.

4. Rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację

W oparciu o zidentyfikowane problemy oraz przedstawioną prognozę zmian w zakresie gospodarki odpadami, poniżej określono zadania do realizacji w ramach gminnego planu gospodarki odpadami na okres najbliższych 7 lat. określając ich wykonawców, termin realizacji oraz potencjalne koszty i źródła finansowania.

Tabela 22 Harmonogram realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami dla gminy Dobroń na lata 2009 – 2015

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty realizacji tys. [zł]/rok	Źródła finansowania
1.	Objęcie umowami na odbieranie odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gminy	gmina /przedsiębiorcy zbierający odpady	2009 – 2010	20	środki własne FOŚiGW
2.	Doskonalenie i wdrożenie systemu zbierania i kompostowania odpadów ulegających biodegradacji występujących w strumieniu odpadów komunalnych	gmina /przedsiębiorcy zbierający odpady	2009 – 2010	40	środki własne FOŚiGW
3.	Objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych	gmina /organizacje odzysku /przedsiębiorcy zbierający odpady	2009 – 2011	50	środki własne FOŚiGW
4.	Objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnego zbierania odpadów budowlanych w strumieniu odpadów komunalnych	gmina /przedsiębiorcy zbierający odpady	2009 – 2012	20	środki własne FOŚiGW
5.	Rozbudowa systemu zbierania odpadów opakowaniowych z gospodarstw domowych	gmina /organizacje odzysku /przedsiębiorcy zbierający odpady	2009 – 2015	120	środki własne FOŚiGW
6.	Kontynuowanie systemu zbierania odpadów wielkogabarytowych	gmina /przedsiębiorcy zbierający odpady	2009 – 2015	50	środki własne FOŚiGW
7.	Rozwój systemu zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	gmina /przedsiębiorcy zbierający odpady, punkty sprzedaży	2009 – 2015	10	środki własne FOŚiGW
8.	Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów	gmina	2009 – 2015	15	środki własne FOŚiGW
9.	Usuwanie odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych tzw. „dzikich wysypisk”	gmina	2009 – 2015	20	środki własne FOŚiGW
10.	Prowadzenie działań mających na celu zmniejszenie ilości osadów ściekowych unieszkodliwianych	gmina /przedsiębiorcy zbierający odpady	2009 – 2015	b.d.	środki własne FOŚiGW

	poprzez składowanie				
11.	Prowadzenie okresowych badań ilości i morfologii powstających odpadów komunalnych	Gmina dane należy pozyskać np od ekoregionu	2009 – 2015	b.d	środki własne FOŚiGW
12.	Dokształcenie administracji samorządowej szczebla gminnego w zakresie gospodarki odpadami w szczególności wydawania decyzji administracyjnych	gmina	2009 – 2015	10	środki własne FOŚiGW
13.	Kontynuacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest	właściciel nieruchomości / gmina/ przedsiębiorcy zbierający odpady	2009 – 2015	25	środki własne FOŚiGW
14.	Aktualizacja gminnego planu gospodarki odpadami	gmina	2009	8	środki własne
15.	Sporządzenie sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami	gmina	cyklicznie co 2 lata	1,5	środki własne

4.1. Projektowany system gospodarki odpadami w gminie Dobroń

System gospodarki odpadami dla gminy Dobroń został opracowany w oparciu o Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010, Plan Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego 2011 z uwzględnieniem lat 2012 – 2015 i obowiązujące akty prawne. Obejmuje on wdrożenie i rozwój selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji i odpadów budowlanych, oraz odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

Aby zrealizowane zostały założenia zapisane w Planie konieczne jest włączenie mieszkańców gminy we wdrożenie tego Planu.

Odpady komunalne

Podstawą systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Dobroń będzie:

- ✓ objęcie zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych 100 % mieszkańców;

- ✓ selektywne zbieranie odpadów komunalnych;
- ✓ objęcie mieszkańców gminy systemem selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych;
- ✓ objęcie mieszkańców gminy systemem selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych;
- ✓ objęcie mieszkańców gminy systemem selektywnego zbierania odpadów budowlanych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych;
- ✓ dalsze wdrożenie i rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

Odpady komunalne na posesjach będą gromadzone w pojemnikach, oraz w workach np. przez osoby czasowo przebywające na terenie gminy Dobroń. Zgodnie z zapisami w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Dobroń właściciele zabudowanych nieruchomości są zobowiązani do wyposażenia jej w urządzenia służące do gromadzenia odpadów komunalnych (stałych), oraz utrzymania tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym. Odbiór tych odpadów będzie prowadzony przez firmy które uzyskają stosowną decyzję od Wójta Gminy pozwalającą na odbiór tego typu odpadów. Terminy odbioru odpadów będą następowały zgodnie z umową jaką wytwórca odpadów podpisze z odbiorcą. Koszty odbioru odpadów będą ponoszone przez właścicieli nieruchomości.

Odpady zbierane w sposób selektywny

Z terenu gminy Dobroń odpady będą zbierane selektywnie do specjalnych pojemników. Segregacja będzie dotyczyć następujących frakcji:

- tworzywo sztuczne – pojemniki o pojemności 2,5 m³
- szkło białe – pojemniki o pojemności 1,5 m³
- szkło kolorowe – pojemniki o pojemności 1,5 m³
- papier i tektura – pojemniki o pojemności 2,5 m³

Pojemniki te będą ustawione na terenie gminy w miejscach ogólnie dostępnych dla mieszkańców. Zebrane w ten sposób odpady będą odbierane przez firmę z którą Urząd Gminy podpisze stosowną umowę.

Odpady wielkogabarytowe występujące w strumieniu odpadów komunalnych

Odpady wielkogabarytowe wytwarzane przez mieszkańców gminy będą odbierane podczas organizowanych przez Urząd Gminy zbiórek tego typu odpadów. Akcja taka będzie przeprowadzana raz w roku. Mieszkańcy o terminie będą informowani w sposób zwyczajowo przyjęty (ulotki informacyjne, ogłoszenia na tablicach, oraz informacje na stronie internetowej Urzędu Gminy). Właściciel nieruchomości na której znajdują się odpady wielkogabarytowe, aby je oddać będzie musi wystawić je na teren przed posesję. Zbiórkę tych odpadów będzie prowadziła firma z którą Urząd Gminy podpisze stosowną umowę. Odbiór odpadów wielkogabarytowych będzie prowadzony w formie zbiórki objazdowej.

Odpady komunalne ulegające biodegradacji

Odpady biodegradowalne na terenach wiejskich są zagospodarowane przez mieszkańców we własnym zakresie. Jednym ze sposobów jest ich kompostowanie, a następnie stosowanie kompostu do użytkowania globy. Tego typu metoda będzie stosowana również w przyszłości.

W przypadku kiedy mieszkańcy będą pozbawieni możliwości kompostowania odpadów ulegających biodegradacji wówczas będą mogli korzystać z pojemników na odpady tego typu. Właściciel posesji chcący korzystać z tego typu pojemnika będzie musiał podpisać stosowną umowę na odbiór tych odpadów z firmą posiadającą stosowne zezwolenie.

Odpady budowlane występujące w strumieniu odpadów komunalnych

Odpady budowlane powstają podczas budowy, remontu lub rozbioru. Będą one zbierane do kontenerów ustawionych na indywidualne zamówienie i koszt właściciela nieruchomości na której powstaje ten od-

pad. Odbiorem odpadów budowlanych zajmie się firma posiadająca do tego uprawnienia.

Odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego powstające w gospodarstwach domowych będą odbierane podczas zbiórek tego typu odpadów. Zbiórki te organizowane będą raz w roku przez Urząd gminy, a odbiorem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego będzie zajmowała się firma posiadająca stosowne uprawnienia.

Odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych

Odpady niebezpieczne w przypadku niewłaściwego postępowania z nimi stanowią zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi. Zbieranie i unieszkodliwianie tych odpadów musi być prowadzone według ściśle określonych reguł. Odpady niebezpieczne powinny być wyselekcjonowane z odpadów komunalnych, odzyskiwane lub unieszkodliwiane, a w ostateczności składowane na specjalistycznych składowiskach odpadów niebezpiecznych.

Odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych będą zbierane przez mieszkańców gminy, a następnie odbierane przez firmy posiadające stosowne pozwolenia. Odpady te będzie można zbierać podczas objazdowych zbiórek organizowanych przez Urząd Gminy, a obsługiwanych przez podmioty posiadające uprawnienia. Podczas tego typu akcji będą mogły być zbierane m.in.: baterie, akumulatory rozpuszczalniki, kwasy, środki ochrony roślin, lampy fluorescencyjne, urządzenia zawierające freony, farby itp.

4.1.1 Odpady zawierające azbest

Wykorzystywanie wyrobów zawierających azbest jest dopuszczalne do końca 2032 roku. Należy wziąć pod uwagę stan techniczny danego wyrobu azbestowego. Wyroby azbestowe będące w dobrym stanie tech-

nicznym oraz odpowiednio zabezpieczone nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Zagrożenie pojawia się w momencie kiedy warunki stwarzają możliwość uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Występuje to w sytuacji kiedy dochodzi do uszkodzenia elementów zawierających azbest min. uszkodzeń mechanicznych jak również na skutek naruszenia struktury materiału spowodowanej naturalnym starzeniem się materiału oraz pod wpływem oddziaływania czynników atmosferycznych np.: grad, wiatr, itp.

Na terenie gminy Dobroń ilość wyrobów zawierających azbest jest dobrze zinwentaryzowana. Inwentaryzacja ta była przeprowadzona na potrzeby opracowania programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Dobroń. Opracowanie programu wiązało się z wprowadzeniem dofinansowania dla osób fizycznych do utylizacji odpadów zawierających azbest. Na terenie gminy będzie kontynuowane dofinansowanie do transportu i utylizacji na składowisku odpadów niebezpiecznych odpadów azbestowych dla osób fizycznych.

4.1.2 Komunalne osady ściekowe

Na terenie gminy Dobroń istnieje oczyszczalnia ścieków o przepustowości 350 m³/d przyjmująca ścieki z terenu gminy. Ścieki doprowadzane są systemem kanalizacyjnym, oraz dowożone taborem asenizacyjnym. Ilość i jakość powstającego w procesie oczyszczania ścieków osadu uzależniona jest od zawartości zanieczyszczeń w ściekach, przyjętej i realizowanej technologii oczyszczania oraz stopnia rozkładu substancji organicznej w procesie tzw. stabilizacji. Osady ściekowe z oczyszczalni ścieków będą odbierane przez uprawnioną do tego firmę.

5. Sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów

Finansowanie zadań z zakresu optymalizacji gospodarki odpadami oparto o budżet gminny w tym środki **Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**. Dochody Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej stanowią:

- ⊖ całość wpływów z opłat za usuwanie drzew i krzewów,
- ⊖ 10% wpływów z opłat i kar z terenu gminy za pozostałe rodzaje gospodarczego korzystania ze środowiska i wprowadzenie w nim zmian oraz szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych.

Wysokość dochodów GFOŚiGW jest zróżnicowana w poszczególnych latach; średnio kształtuje się na poziomie ok.16 tys. zł / rok. Dysponentem GFOŚiGW jest Wójt Gminy.

Środki te wykorzystywane są dla wspierania polityki ekologicznej, wspierania działań zapobiegających powstawaniu odpadów, realizacji przedsięwzięć związanych z gospodarczym wykorzystaniem odpadów). Analizując możliwości finansowania przyjętych zadań z zakresu gospodarki odpadami, uwzględniano średni poziom dochodów GFOŚiGW, które nie zawsze pozwolą na zapewnienie własnego udziału gminy na minimalnym 50% poziomie koniecznych nakładów finansowych.

Dla zapewnienia finansowania wszystkich zadań, w szczególności tych najbardziej kosztownych dotyczących udziału w organizacji ZZO konieczne jest pozyskanie zewnętrznych źródeł.

Poniżej przedstawiono podstawowe źródła finansowania inwestycji z zakresu gospodarki odpadami oraz ogólne zasady i formy uzyskania wsparcia finansowego.

Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Środki funduszu w tym zakresie przeznacza się na wspomaganie działalności gmin w zakresie przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi. Dofinansowanie występuje w formie dotacji w wysokości 50% wartości zadania.

Dofinansowano selektywną zbiórkę odpadów, odpadów wielkogabarytowych, gospodarkę osadową w gminnej oczyszczalni ścieków, rekultywację dzikich wysypisk.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi udziela dofinansowania na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o których mowa w Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem przepisów prawa wspólnotowego oraz ustawodawstwa polskiego, zgodnie ze "Strategią działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2005-2008", "Kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi" oraz "Listą przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi" i "Planem działalności WFOŚiGW w Łodzi.

Zgodnie z Listą przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi na rok 2008r w ramach priorytetu **2.1. Ochrona powierzchni ziemi** dofinansowaniem objęte mogą być następujące przedsięwzięcia:

- Budowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów w szczególności sortowni i składowisk odpadów.
- Realizacja zadań polegających na unieszkodliwianiu odpadów niebezpiecznych w tym likwidacja mogielników.
- Budowa instalacji przetwarzania odpadów.
- Wspomaganie systemów zagospodarowania osadów ściekowych na terenie województwa łódzkiego.

- Dostosowanie istniejących składowisk odpadów do wymagań Dyrektywy 199/31/WE oraz likwidacja składowisk odpadów nie spełniających wymogów ww. Dyrektywy.
- Rekultywacja terenów zdegradowanych i składowisk odpadów
- Przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

NFOŚiGW jest największą instytucją realizującą Politykę Ekologiczną Państwa poprzez finansowanie inwestycji w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Dokonując wyboru przedsięwzięć do dofinansowania będzie przeznaczał środki przede wszystkim na dofinansowywanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem bezzwrotnych środków Unii Europejskiej i innych bezzwrotnych środków zagranicznych.

Dofinansowanie będzie służyło osiągnięciu przez Polskę efektów ekologicznych określonych w Traktacie Akcesyjnym.

Dofinansowuje m.in. przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów opakowaniowych, użytkowych i niebezpiecznych

Zadania realizowane w ramach programu:

- Kompleksowe systemy gospodarowania odpadami komunalnymi od projektu do realizacji, uwzględniające co najmniej: działania prewencyjne, selektywne zbieranie, przygotowywanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwiania oraz, o ile wynika to z planów gospodarki odpadami, instalacje do odzysku, w tym recyklingu oraz unieszkodliwiania.
- Budowa:
  - ⊖ punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych,

- ⊖ instalacji umożliwiających przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu,
- ⊖ instalacji do odzysku, w tym recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych,
- ⊖ instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych, z odzyskiem energii,
- ⊖ instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie.

W zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi 30% wpływów z opłat produktowych NFOŚiGW przeznacza na wsparcie finansowe w formie:

- **dotacji** dla następujących przedsięwzięć
  - ⊖ monitoring systemu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych
  - ⊖ zbiórkę i recykling odpadów użytkowych dla przedsiębiorców i organizacji odzysku przekraczających wymagane poziomy odzysku i recyklingu,
  - ⊖ edukację ekologiczną w zakresie selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i użytkowych;
- **pożyczki** dla przedsięwzięć inwestycyjnych związanych z odzyskiem i recyklingiem odpadów opakowaniowych i użytkowych;

Fundusze strukturalne

Fundusze strukturalne są instrumentami Polityki Strukturalnej Unii Europejskiej. Ich zadaniem jest wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek krajów UE. W ten sposób wpływa się na zwiększenie spójności ekonomicznej i społecznej Unii. Fundusze kierowane są do tych sektorów gospodarki i regionów, które bez pomocy finansowej nie są w stanie dorównać do średniego poziomu ekonomicznego w UE..

Ponadto istnieje Fundusz Spójności będący instrumentem finansowym UE, nienależącym do Funduszy strukturalnych i wdrażany na poziomie wybranych państw a nie regionów. Jego celem jest ułatwienie integracji słabiej roz-

winiętych krajów poprzez budowę sieci transportowych oraz obiektów ochrony środowiska o znaczeniu ponadregionalnym.

Fundusz Spójności

Fundusz Spójności wspiera dwa sektory: środowisko i transport. Wsparcie na duże projekty inwestycyjne z zakresu ochrony środowiska mogą uzyskać jednostki samorządu terytorialnego, tworzone przez nie związki gmin lub inne podmioty publiczne, np. przedsiębiorstwa komunalne będące własnością gminy. Współfinansowanie z Funduszu Spójności mogą uzyskać inwestycje obejmujące racjonalizacje gospodarki odpadami i ochronę powierzchni ziemi

Działanie 2.1 obejmuje kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych. Celem jest przeciwdziałanie powstawaniu odpadów, redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwianiu innymi metodami niż składowanie oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami.

PRZYKŁADOWE RODZAJE PROJEKTÓW:

- Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych,
- Instalacje umożliwiające przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu, w szczególności demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz przetwarzania odpadów z niego powstałych, demontażu mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, sortowania odpadów selektywnie zbieranych, mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów pozostałych po selektywnym zbieraniu odpadów zawierających odpady ulegające biodegradacji,
- Instalacje do termicznego przekształcania odpadów komunalnych z odzyskiem energii,

- Instalacje do odzysku, w tym recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych lub odpadów powstałych w wyniku ich przetwarzania,
- Składowiska (wyłącznie jako element regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów)
- Instalacje do unieszkodliwiania odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie

Projekty wskazane powyżej powinny zawierać społeczne kampanie edukacyjne związane z gospodarowaniem odpadami.

Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych - 85%.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko” realizowany jest przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Inwestycje z zakresu ochrony środowiska finansowane są przede wszystkim z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** (ERDF – European Regional Development Fund), którego głównym zadaniem jest niwelowanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionalnego krajów należących do UE.

Działania samorządów lokalnych z zakresu ochrony środowiska współfinansowane z EFRR realizowane są w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego /ZPORR/.

W ramach działania 3.1. **OBSZARY WIEJSKIE** realizowane są projekty o wartości do 1 mln euro, o lokalnym oddziaływaniu, na terenach wiejskich oraz w małych miastach (do 20 tys. mieszkańców). Z zakresu gospodarki odpadami w ramach programu przewidziano środki dla realizacji m.in. następujących zadań:

- budowa, modernizacja, rekultywacja lub likwidacja składowisk odpadów (w tym rekultywacja bądź likwidacja składowisk odpadów niebezpiecznych)
- budowa lub modernizacja miejsc utylizacji opakowań i nieużytych środków ochrony roślin
- likwidacja dzikich wysypisk

Kompleksowe systemy zagospodarowania odpadów na poziomie lokalnym, obejmujące m.in. odbiór posegregowanych odpadów od mieszkańców, odzy-

skiwanie surowców wtórnych, recykling, kompostowanie odpadów organicznych, itp.

Poziom dofinansowania projektów sięga 75% kosztów kwalifikowanych.

Dla projektów międzygminnych, o znaczeniu regionalnym, w przypadku gdy wartość projektu mieści się w granicach **1 – 10mln euro**, dofinansowanie można uzyskać w ramach działania **1.2. infrastruktura ochrony środowiska**. W ramach projektów dotyczących gospodarki odpadami przewidzianych do realizacji zalicza się m.in. organizację i wdrażanie systemów selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu.

Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej

Fundacja **Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej** została utworzona i zarejestrowana w sądzie uzyskując osobowość prawną jako organizacja pozarządowa 4 stycznia 1990 r.

Statutowym celem Funduszu jest rozwój wsi polskiej w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej obszarów wiejskich, restrukturyzacji rolnictwa poprzez rozwój pozarolniczej małej i średniej przedsiębiorczości na terenach wiejskich oraz w sferze edukacji i społeczno-gospodarczego rozwoju lokalnych społeczności, ułatwiającego procesy integracyjne z Unią Europejską oraz współpracę i korzystanie ze środków pomocowych krajowych i zagranicznych.

Cele statutowe Funduszu realizowane w ramach czynnych linii kredytowych generalnie wpisują się w zakres przedmiotowy trzech spośród czterech funduszy strukturalnych, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, oraz odpowiadających im Sektorowych Programów Operacyjnych (SPO). W związku z tym preferencyjne kredyty Funduszu jako organizacji pozarządowej, mogą wspierać absorpcję środków pomocowych UE, uzupełniając wymagany wkład własny inwestorów i antycypując czasowo (kredytowanie pomostowe) dotacje refundowane ze środków funduszy strukturalnych w ramach prefinansowania dotowanych zadań.

Dotowaniu ze środków funduszu w ramach wspierania ochrony środowiska na terenach wiejskich podlegają następujące cele:

- budowę i wyposażenie (kompaktory, wagi, urządzenia do sortowania i inne specjalistyczne urządzenia) gruntowych składowisk odpadów wiejskich,
- zakup kontenerów (pojemników) do gromadzenia odpadów (z wyłączeniem koszy na śmieci, worków foliowych itp.) na terenach wiejskich z zastrzeżeniem, że kontenery (pojemniki) zakupione ze środków Funduszu będą stanowiły własność inwestora w okresie równym okresowi amortyzacji środka;

O przyznanie dotacji na inwestycje związane z ochroną środowiska mogą się ubiegać gminy wiejskie i miejsko - wiejskie oraz właściwe organy związków i porozumień międzygminnych tych gmin będące samodzielny-
mi inwestorami obiektów ochrony środowiska na terenach wiejskich, tj. na terenie wsi i miast do 10 tys. mieszkańców.

Dotacje mogą obejmować wyłącznie zadania, które spełniają następujące warunki:

- inwestor posiada stosowną dokumentację techniczno-kosztorysową zadania,
- inwestor posiada środki finansowe (własne i obce), pokrywające co najmniej **70%** (50%) wartości kosztorysowej zadania netto oraz środki na pokrycie podatku od towarów i usług VAT, co z uwzględnieniem wnioskowanej dotacji

Funduszu gwarantuje pełne, udokumentowane pokrycie finansowe zadania inwestycyjnego, warunkujące jego terminową realizację,

6. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Planu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej.

W tab. 19. zaproponowano istotne wskaźniki monitorowania Planu w sektorze komunalnym.

Tabela 23 Wskaźniki monitorowania Planu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
1.	Odsetek mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%
2.	Odsetek mieszkańców objętych selektywnym systemem zbierania odpadów komunalnych	%
3.	Masa zebranych odpadów komunalnych ogółem	Mg
4.	Masa wytworzonych odpadów komunalnych	Mg
5.	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	Mg
6.	Masa odpadów komunalnych przetworzona metodami mechaniczno-biologicznymi	Mg
7.	Masa odpadów komunalnych przetworzona metodami termicznymi w spalarniach odpadów	Mg
8.	Masa odpadów komunalnych składowanych na składowiskach odpadów	Mg
9.	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów	Mg
10.	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych	Mg

7. Analiza oddziaływania projektu planu gospodarki odpadami na środowisko

Główne założenia planu gospodarki odpadami dla gminy Dobroń:

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych poprzez edukację społeczną w szkołach, środkach masowego przekazu i w czasie akcji promocyjnych oraz stałą informację o systemie zbiórki selektywnej,

- objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów 100% mieszkańców gminy,
- ograniczenie pozbywania się przez mieszkańców odpadów poza zorganizowanym systemem, bieżąca likwidacja dzikich wysypisk odpadów,
- preferencja zagospodarowania odpadów organicznych we własnym zakresie przez właścicieli posesji (kompostowanie),
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych: papieru i tektury, szkła, tworzyw sztucznych, metali,
- przeznaczenie do kompostowania odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,
- ograniczenie składowania odpadów komunalnych,
- stały nadzór nad pracą systemu zbierania, segregacji i odzysku odpadów zgodnie z zaplanowanymi wskaźnikami.

Wdrożenie Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń spowoduje poprawę stanu środowiska i efektywności systemu gospodarki odpadami poprzez:

- poprawę współczynników odzysku surowców oraz ograniczenie ilości odpadów lokowanych na składowiskach,
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców skutkujący ograniczeniem niepożądanych zachowań (np. ich spalanie odpadów w piecach domowych lub składowaniem w miejscach nieprzeznaczonym), zwiększenie poziomu segregacji odpadów oraz świadomy wybór produktów i technologii minimalizujących ilość powstających odpadów,
- minimalizację ilości produkowanych odpadów co zaskutkuje ograniczeniem kosztów finansowych i ekologicznych ich zbiórki i unieszkodliwiania (transport, nakłady pracy i sprzętu, sytuacje awaryjne, itp.),
- ograniczenie powstawania „dzikich wysypisk” odpadów, a w szczególności pozbywania się w ten sposób przez mieszkańców

- odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych, poprzez rozwój i „uszczelnienie” systemu oraz wzrost świadomości ekologicznej,
- wdrożenie systemu monitoringu realizacji planu (wskaźniki) wpłynie korzystnie na stan środowiska poprzez umożliwienie lepszej kontroli źródeł powstawania odpadów i dróg ich przepływu, dostarczy informacji o brakach systemu oraz umożliwi oszacowanie pośrednich skutków środowiskowych dla decyzji gospodarczych i planistycznych,
  - Gmina zakłada powierzenie zadań z zakresu usuwania i zagospodarowania odpadów wyspecjalizowanym firmom, gwarantującym odpowiedni poziom bezpieczeństwa ekologicznego,
  - kontynuacja akcji usuwania i unieszkodliwiania materiałów zawierających azbest poprawi jakość środowiska i narażenie ludności na substancje kancerogenne.

Do elementów ryzyka związanych z wdrożeniem planu można zaliczyć :

- brak dostatecznej kontroli zbiórki i przewozu odpadów, oraz segregacji odpadów,
- brak dostatecznego wsparcia ze strony mieszkańców dla akcji segregacji odpadów,
- brak elastyczności w prowadzeniu akcji promocyjnej i ustalaniu polityki finansowej związanej z zbiórką i segregacją odpadów (opłaty za wywóz, kary), przyzwolenie mieszkańców na pozostawienie znacznej masy odpadów poza systemem zorganizowanej zbiórki, spalanie śmieci w piecach i lokowanie na dzikich wysypiskach,
- brak informacji o systemie, niewłaściwa jego promocja lub nieczytelna dla mieszkańców struktura może skutkować brakiem przeświadczenia o sensowności i potrzebie segregacji odpadów oraz korzyściach (w tym finansowych) jakie niesie w skali krótko i długookresowej dla mieszkańców,

- brak dostatecznej „szczelności” umożliwiający niekontrolowany przepływ części odpadów (zwłaszcza niebezpiecznych z odpadów komunalnych) poza systemem.

Podsumowując, wdrożenie zapisów planu gospodarki odpadami przyczyni się do poprawy stanu środowiska. Wykonanie go ograniczy ilość wytwarzanych odpadów związaną z bytowaniem ludzi i działalnością gospodarczą, przekazywanych obecnie w formie zmieszanej na składowiska odpadów, poprzez ich zgodne z prawem zagospodarowanie obejmujące: selektywną zbiórkę, odzysk, recykling i unieszkodliwianie.

8. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Gmina Dobroń położona jest w województwie łódzkim, powiecie pabianickim. W obrębie województwa od zachodu i południa graniczy z powiatem łaskim, zaś od wschodu i północy z gminami Pabianice i Dłutów. Gmina podzielona jest na 18 sołectw, w skład których wchodzi 21 wsi. Dobroń jest gminą rolniczą, o charakterze podmiejsko-usługowym. Na jej terenie znajduje się 1057 gospodarstw, z czego 202 to gospodarstwa rolne pow. 7ha, 347 posiada powierzchnię od 3,1 – 7,0 ha natomiast najczęściej jest gospodarstw o powierzchni od 1,0 ha o 3,0 ha - 508.

Ilość działek na terenie gminy Dobroń wynosi 3063 w tym:

działki letniskowe:- 760; zabudowane:- 474, nie zabud.:- 286

działki pozostałe: - 2303; zabudowane:- 1326, nie zabud.:- 977

Równocześnie istnieje duże zapotrzebowanie na przekwalifikowanie terenów rolnych na budowlane, w związku z migracją i osiedlaniem się mieszkańców z okolicznych miast.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 14, która daje gminie bezpośrednie połączenie z aglomeracją łódzką oraz poprzez Łask i Zduńską Wolę z Sieradzem. Stanowi bardzo atrakcyjne miejsce dla inwestorów. Na terenie gminy działa 410 podmiotów gospodarczych, z czego dominujące znaczenie mają handel i usługi.

Do najbardziej zurbanizowanych miejscowości należą Dobroń, Chechło Pierwsze i Chechło Drugie.

Zmiany wprowadzone do ustawy o odpadach zawęziły zakres gminnego planu gospodarki odpadami tylko do odpadów komunalnych powstających na obszarze danej gminy oraz przywożonych na jej obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.

Odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Źródłami powstawania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury (handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo).

W roku 2004 z terenu gminy zebrano 906,64 Mg odpadów komunalnych w roku 2005 – 980 Mg, w roku 2006 -832 Mg w roku 2007 - 901,6 Mg . Wzrost ilości zebranych odpadów wiąże się nie tylko ze wzrostem liczby ludności, ale także ze zwiększoną świadomością społeczną. W stosunku do 2003 roku wzrosła liczba podpisanych umów na wywóz odpadów o 367. Obecnie w obiegu funkcjonuje 1399 umów.

Zasady zbiórki i wywozu odpadów komunalnych regulowane są Uchwałą Nr XXXII/211/2005 Rady Gminy w Dobroniu z dnia 7 grudzień 2005 r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dobroń”.

Regulamin utrzymania czystości i porządku, określa szczegółowy sposób zbierania odpadów, określono jakie rodzaje odpadów komunalnych właściciele nieruchomości mają obowiązek segregować (odpady z tworzyw sztucznych, szkło bezbarwne i kolorowe, makulatura, odpady niebezpieczne, wielkogabarytowe, odpady z budowy i remontów). Mieszkańcy gminy mogą korzystać z pojemników do segregacji odpadów ustawionych przez gminę

Gmina poinformowała mieszkańców poprzez opracowanie wyciągu z regulaminu o zasadach systemu gospodarowania odpadami i rozdysponowanie w/w informacji przez sołtysów.

Właściciele nieruchomości są zobowiązani do zawarcia umów z podmiotem uprawnionym na odbiór odpadów komunalnych oraz wyposażenie nieruchomości w pojemniki, na odpady. Pojemniki na odpady nie segregowane dostarczane są właścicielowi nieruchomości odpłatnie przez podmiot uprawniony.

W roku 2007 w ramach selektywnej zbiórki:

- szkła
- tworzyw sztucznych
- odpadów wielkogabarytowych

zebrano łącznie 95,16 Mg, co stanowiło 9,5% ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych.

Selektywnie zbierane odpady przekazano do odzysku do specjalistycznych firm, natomiast niesegregowane zmieszane odpady komunalne przekazano do składowania.

Prognozuje się wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych będzie się kształtował się na poziomie 1% corocznie oraz że nie będą następowaly istotne zmiany składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych. Nastąpi wzrost poziomu selektywnego zbierania odpadów z obecnych 8% (w stosunku do całości wytwarzanych odpadów) do 10% w 2010 r. i 20% w 2018 r.

Do celów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należą:

- Objęcie umowami na odbieranie odpadów komunalnych 100% mieszkańców.
- Zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów.
- Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów.
- Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów do końca 2010 roku

- Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych deponowanych na składowiskach
- zakładanych limitów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych

Głównymi kierunkami działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi są:

- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów i właściwego postępowania z nimi oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno- edukacyjnej w tym zakresie,
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Wdrożenie Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Dobroń spowoduje poprawę stanu środowiska i efektywności systemu gospodarki odpadami. Zmniejszy zagrożenia związane z wytwarzaniem odpadów w związku z bytowaniem ludzi i działalnością gospodarczą w zakresie niekontrolowanej ich emisji do środowiska.